KOMISJONI OTSUS,

22. juuli 2009,

riigiabi C 18/05 (*ex* N 438/04, N 194/05 ja PL 34/04) kohta, mida Poola andis Stocznia Gdańskile

(teatavaks tehtud numbri K(2009) 5685 all)

(Ainult poolakeelne tekst on autentne)

(EMPs kohaldatav tekst)

(2010/175/EÜ)

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 88 lõike 2 esimest lõiku,

võttes arvesse Euroopa Majanduspiirkonna lepingut, eriti selle artikli 62 lõike 1 punkti a,

olles kutsunud huvitatud isikuid üles esitama märkusi ([1]) vastavalt eespool osutatud sätetele ja võtnud neid märkusi arvesse

ning arvestades järgmist:

1. **MENETLUS**

(1) 8. oktoobri 2004. aasta kirjaga, mis registreeriti samal päeval, teatas Poola vastavalt EÜ asutamislepingu artikli 88 lõikele 2 abimeetmetest Stocznia Gdańsk - Grupa Stoczni Gdynia S.A. (edaspidi „Gdański laevatehas") ümberkorraldamise toetamiseks. Poola teatas komisjonile kõnealustest meetmetest selleks, et saada õiguskindlus, et meetmed on rakendatud enne ühinemist ja seetõttu ei käsitleta neid uue abina, mida komisjon võiks EÜ asutamislepingu artikli 88 alusel uurida. Juhul kui komisjon on arvamusel, et tegemist on uue abiga, taotleb Poola selle heakskiitmist ümberkorraldamisabina. Poola esitas komisjonile Gdański laevatehase 2004. aasta märtsi (ajakohastatud) ümberkorralduskava. Juhtum registreeriti numbri N 438/04 all.

(2) 11. novembri 2004. aasta kirjaga küsis komisjon Poolalt juhtumi N 438/04 kohta lisateavet; Poola vastas 17. jaanuari 2005. aasta kirjaga, mis registreeriti 21. jaanuaril 2005.

(3) Vastavalt ühinemislepingu ajutist korda reguleeriva IV lisa punkti 3 sätetele oli Poola eelnevalt, 29. aprillil 2004, teatanud abimeetmetest Stocznia Gdynia S.A. (edaspidi „Gdynia laevatehas"), mis sel ajal oli Gdański laevatehase emaettevõtja, ümberkorraldamise toetamiseks. Juhtum registreeriti numbri PL 34/04 all. 19. mai 2004. aasta kirjaga palus komisjon Poolal esitada teatavad puuduvad dokumendid. Need esitati 16. juunil 2004. 30. juuli 2004. aasta, 8. oktoobri 2004. aasta, 23. novembri 2004. aasta ja 4. märtsi 2005. aasta kirjaga küsis komisjon lisateavet; Poola vastas komisjoni kirjadele 3. septembri 2004. aasta kirjaga, mis registreeriti 7. septembril 2004, 10. novembri 2004. aasta kirjaga, mis registreeriti 15. novembril 2004, 17. veebruari 2005. aasta kirjaga, mis registreeriti 21. veebruaril 2005, 30. märtsi 2005. aasta kirjaga, mis registreeriti 1. aprillil 2005, ning 18. aprilli 2005. aasta kirjaga, mis registreeriti 20. aprillil 2005.

(4) 8. veebruari 2005. aasta kirjaga, mis registreeriti 9. veebruaril 2005, nõustus Poola juhtumite N 438/04 ja PL 34/04 liitmisega, sest need käsitlevad sama kontserni – Gdynia laevatehase kontserni – kaht äriühingut. Seejärel seoses juhtumiga PL 34/04 esitatud teavet loeti seotuks ka juhtumiga N 438/04.

(5) 22. aprilli 2005. aasta kirjaga, mis registreeriti samal päeval, nõustus Poola, et juhul, kui mõnda meedet saab käsitada uue abina, käsitleb komisjon 29. aprilli 2004. aasta teatist juhtumi PL 34/04 kohta EÜ asutamislepingu artikli 88 lõike 2 kohase teatisena. Juhtumile määrati uus number: N 194/05.

(6) 1. juunil 2005 võttis komisjon vastu otsuse algatada seoses juhtumites N 438/04 ja N 194/05 uuritud meetmetega ametlik uurimismenetlus. Komisjon avaldas otsuse *Euroopa Liidu Teatajas* ([2]) ning kutsus Poolat ja huvitatud isikuid üles esitama märkusi.

(7) Pärast märkuste esitamise tähtaja pikendamist (9. augusti 2005. aasta kiri) esitas Poola oma märkused 2. septembri 2005. aasta kirjaga, mis registreeriti 5. septembril 2005.

([1]) ELT C 220, 8.9.2005, lk 7.

([2]) Vt joonealune märkus 1.

(8) Gdynia laevatehase kontsern esitas märkused 10. oktoobri 2005. aasta kirjaga, mis registreeriti 14. oktoobril 2005. Märkusi esitasid ka Ray Car Carriers (7. oktoobri 2005. aasta kiri, mis registreeriti 10. oktoobril 2005), Taani alaline esindus ELis (7. oktoobri 2005. aasta kiri, mis registreeriti 11. oktoobril 2005), Taani laevaehitusühing Danish Maritime (7. oktoobri 2005. aasta kiri, mis registreeriti samal päeval), ametiühing Solidarność (7. oktoobri 2005. aasta kiri) ja Poola laevaehitusühing (10. oktoobri 2005. aasta kiri, mis registreeriti 11. oktoobril 2005).

(9) Komisjon edastas need märkused Poolale 26. oktoobri 2005. aasta ja 12. detsembri 2005. aasta kirjaga ([3]). Poola vastas Gdynia laevatehase kontserni märkustele 16. jaanuari 2006. aasta kirjaga, mis registreeriti 18. jaanuaril 2006. Muude kolmandate isikute märkuste kohta Poola märkusi ei esitanud.

(10) Komisjon palus Gdański laevatehase 2004. aasta märtsi (ajakohastatud) ümberkorralduskava hindamiseks abi väliskonsultandilt. Konsultant esitas komisjonile oma aruande 2005. aasta detsembris.

(11) 13. jaanuari 2006. aasta kirjaga küsis komisjon Poolalt teavet Gdański laevatehase ja kogu Gdynia laevatehase kontserni ümberkorraldusstrateegia uusimate arengusuundade kohta. Poola vastas 20. veebruari 2006. aasta kirjaga, mis registreeriti 22. veebruaril 2006, ning 22. veebruaril 2006 toimus komisjoni, Poola ametiasutuste ja Gdynia laevatehase kontserni esindajate kohtumine. Poola teatas, et Gdański laevatehase 2004. aasta ümberkorralduskava on iganenud ja et Poola võttis vastu Gdański laevatehase uue ümberkorralduskava, milles kavandati Gdański laevatehase Gdynia laevatehase kontsernist eraldamist ja erastamist. Poola teatas ka, et muudetud ümberkorralduskava esitatakse komisjonile 30. juuniks 2006.

(12) Pärast kohtumist saatis komisjon Poolale 8. märtsil 2006. aastal kirja, millele Poola vastas 13. märtsi 2006. aasta kirjaga, mis registreeriti samal päeval ja milles esitati Gdański laevatehase erastamise ajakava. Poola esitas erastamisprotsessi kohta lisateavet 29. märtsi 2006. aasta kirjaga, mis registreeriti 30. märtsil 2006. Komisjon küsis 30. märtsi 2006. aasta kirjaga lisateavet; Poola vastas 19. aprilli 2006. aasta kirjaga, mis registreeriti 20. aprillil 2006.

([3]) 17. novembri 2005. aasta kirjaga, mis registreeriti 18. novembril 2005, palusid Poola ametiasutused tõlkida poola keelde valitud väljavõtted kolmandate isikute komisjonile esitatud ingliskeelsetest märkustest. Komisjon edastas tõlked 12. detsembri 2005. aasta kirjaga.

(13) 6. aprilli 2006. aasta kirjaga, mis registreeriti 10. aprillil 2006, esitas Poola dokumendi „Poola laevaehitussektori strateegia aastateks 2006–2010 (merelaevatehased)" esimese projekti. Komisjon esitas märkused 12. aprilli 2006. aasta ja 28. aprilli 2006. aasta kirjaga. Poola valitsus kinnitas dokumendi lõplikult 31. augustil 2006 ja dokument saadeti komisjonile 1. septembri 2006. aasta kirjaga, mis registreeriti samal päeval.

(14) 16. mai 2006. aasta kirjaga esitas Gdynia laevatehas komisjonile 30. septembri 2005. aasta dokumendi „Gdynia laevatehase kontserni Gdański laevatehase hindamisaruanne".

(15) 26. mai 2006. aasta kirjaga, mis registreeriti 30. mail 2006, esitas Poola lisateavet käimasoleva erastamisprotsessi kohta, sealhulgas äriühingute loetelu, kes olid väljendanud esialgset huvi Gdański laevatehase omandamise vastu, ja esialgse pakkumise teinud äriühingute loetelu. 13. juuli 2006. aasta kirjaga, mis registreeriti 17. juulil 2006, esitas Poola lisateavet käimasoleva erastamisprotsessi kohta, teatades komisjonile, et kaks äriühingut esitasid siduva pakkumise Gdański laevatehase aktsiate ostmiseks, ja esitades nende pakkumiste võrdleva analüüsi, mille oli koostanud erastamiskonsultant.

(16) 9. juunil 2006 esitas Gdański laevatehas komisjonile muudetud ümberkorralduskava esimese projekti. Komisjoni esindajad külastasid tehast 14. juunil 2006 ja tegid muudetud ümberkorralduskava kohta esialgsed märkused. Komisjoni väliskonsultant esitas oma märkused 2006. aasta juuli aruandes. Komisjon esitas märkused muudetud ümberkorralduskava puuduste kohta 17. juuli 2006. aasta kirjaga.

(17) Poola esitas lisamärkused muudetud ümberkorralduskava kohta 13. juuli 2006. aasta kirjaga, mis registreeriti 17. juulil 2006.

(18) Komisjoni ja Poola ametiasutuste esindajad pidasid mitu erastamisprotsessi ja muudetud ümberkorralduskava käsitlevat kohtumist: 31. jaanuaril, 22. veebruaril ja 10. mail 2006 Brüsselis ning 13. juunil 2006 Gdański laevatehase ruumides.

(19) Poola vastas komisjoni 17. juuli 2006. aasta kirjale 31. augusti 2006. aasta kirjaga, mis registreeriti 1. septembril 2006.

(20) 4. septembril 2006 esitati komisjonile tehase 2006. aasta augusti muudetud ümberkorralduskava „Gdański laevatehase ümberkorralduskava – ajakohastus".

(21) 12. septembri 2006. aasta kirjaga, mis registreeriti 13. septembril 2006, esitas Poola lisateavet Gdański laevatehase ümberkorraldamisprotsessi kohta, teatades eelkõige, et Gdański laevatehase kapital on Gdynia laevatehase kontserni kapitalist eraldatud. Gdański laevatehase aktsiate enamuse omandas riigile kuuluv Tööstusarengu Agentuur ja selle tütarettevõtjad. Lisateavet esitati 26. septembri 2006. aasta kirjaga.

(22) Poola teatas Gdański laevatehasele antud täiendavast uuest abist 21. november 2006. aasta kirjaga, mis registreeriti 27. novembril 2006.

(23) 7. detsembril 2006 toimus komisjoni ja Poola majandusministri kohtumine, kus Poola ametiasutused võtsid kohutuse tehas erastada, et parandada selle elujõulisuse taastamise väljavaateid ja tagada piisav omaosalus ümberkorraldamises. Poola kinnitas seda kohustust 27. detsembri 2006. aasta kirjaga, mis registreeriti 4. jaanuaril 2007, osutades Poola valitsuse 19. detsembri 2006. aasta otsusele võtta vastu dokument „Laevaehitustööstuse olukord". Seejärel kinnitati kohutust tehas 30. juuniks 2008 erastada Poola ametiasutuste 5. jaanuari 2007. aasta kirjaga. Poola palus komisjoni pidada läbirääkimisi kompensatsioonimeetmete küsimuses.

(24) Komisjon koos väliskonsultandiga külastas tehast 19. detsembril 2006, et koguda vajalikke fakte ja andmeid kompensatsioonimeetmete hindamiseks. Komisjoni väliskonsultant esitas 16. jaanuaril 2007 aruande laevatehase tootmisvõimsuse kohta kõnealusel ajal.

(25) Komisjon vastas 27. detsembri 2006. aasta kirjale 29. jaanuari 2007. aasta kirjaga, milles kutsuti Poolat üles esitama 2007. aasta veebruari lõpuks ettepanek Gdański laevatehase kompensatsioonimeetmete kohta.

(26) 28. veebruari 2007. aasta kirjaga, mis registreeriti samal päeval, kohustus Poola Gdański laevatehase 2007. aasta lõpuks erastama ja pakkus välja kompensatsioonimeetmed.

(27) Selle alusel toimus 15. märtsil 2007 tehniline kohtumine, millel osalesid komisjon, Poola ametiasutused ja laevatehase esindajad ning kus peamiselt käsitleti kompensatsioonimeetmeid, kuid ka käimasolevat erastamisprotsessi. Komisjon ja Poola ametiasutused leppisid kokku, et komisjon arutab tehnilisi küsimusi otse Gdański laevatehasega, et koguda kokku kõik andmed, mida tal on vaja Poola väljapakutud kompensatsioonimeetmete hindamiseks.

(28) 29. märtsi 2007. aasta kirjaga küsis komisjon tehnilist teavet tehase tootmisvõimsuse kohta. Tehas vastas komisjoni kirjale 19. aprilli 2007. aasta kirjaga, mis registreeriti 3. mail 2007. Et esitatud teave oli ebapiisav, küsis komisjon lisateavet 10. mai 2007. aasta kirjaga, millele tehas vastas 31. mai 2007. aasta kirjaga, mis registreeriti 7. juunil 2007. Komisjon küsis Poolalt 14. juuni 2007. aasta kirjaga lisaselgitusi, teatades, et kui kogu küsitud teavet ei anta, võib komisjon võtta vastu otsuse nõukogu 22. märtsi 1999. aasta määruse (EÜ) nr 659/1999 (millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad EÜ asutamislepingu artikli 93 kohaldamiseks) [4] artikli 10 lõike 3 alusel (teabe esitamise korraldus). Poola vastas 22. juuni 2007. aasta kirjaga, mis registreeriti 26. juunil 2007. Seda vastust ebapiisavaks pidades võttis komisjon 19. juulil 2007 vastu otsuse määruse (EÜ) nr 659/1999 artikli 10 lõike 3 alusel.

(29) Komisjon nõudis 29. mai 2007. aasta kirjas igakülgset teavet erastamisprotsessi käigu kohta ja kordas oma nõudmist 6. juuni 2007. aasta kirjaga. Poola vastas neile nõuetele 22. juuni 2007. aasta kirjaga, mis registreeriti 25. juunil 2007, ja pärast 18. juuni 2007. aasta täiendavat teabenõuet täiendas oma vastust 11. juuli 2007. aasta kirjaga, mis registreeriti samal päeval. Komisjon küsis 31. juuli 2007. aasta kirjas lisateavet erastamisprotsessi ja kavandatavate kompensatsioonimeetmete kohta.

(30) Poola esitas kavandatavate kompensatsioonimeetmete kohta teavet 29. augusti 2007. aasta kirjaga, mis registreeriti 21. augustil 2007. Kompensatsioonimeetmete kohta esitati lisateavet 30. augusti 2007. aasta kirjas, mis registreeriti samal päeval, ja 4. septembri 2007. aasta kirjas, mis registreeriti 10. septembril 2007. Komisjon vastas 3. oktoobri 2007. aasta kirjaga.

[4] EÜT L 83, 27.3.1999, lk 1.

(31) Alates 2007. aasta juulist pidasid komisjon ja Poola ametiasutused Gdański laevatehase erastamisprotsessi üle tihedat kirjavahetust. Komisjon küsis erastamisprotsessi kohta teavet 30. juuli 2007. aasta, 13. augusti 2007. aasta, 3. oktoobri 2007. aasta, 30. novembri 2007. aasta ja 17. jaanuari 2008. aasta kirjaga. Poola ametiasutused esitasid teavet 21. augusti 2007. aasta kirjaga, mis registreeriti 24. augustil 2007, 24. septembri 2007. aasta kirjaga, mis registreeriti 25. septembril 2007, 23. oktoobri 2007. aasta kirjaga, mis registreeriti 24. oktoobril 2007, ja 25. oktoobri 2007. aasta kirjaga, mis registreeriti 29. oktoobril 2007. 19. detsembri 2007. aasta kirjaga, mis registreeriti 20. detsembril 2007, teatas Poola, et tehase uued aktsiad omandab ISD Polska, kes seega äriühingu üle kontrolli saaks. Gdański laevatehase uus omanik ISD Polska esitas lisateavet 25. jaanuari 2008. aasta e-kirjaga.

(32) Paralleelselt küsis komisjon 14. juuni 2007. aasta kirjaga Poola ametiasutustelt teavet Gdański laevatehasele pärast ametliku uurimismenetluse algatamist antud riigiabi kohta. Poola ametiasutused vastasid 11. juuli 2007. aasta kirjaga, mis registreeriti samal päeval. Komisjon küsis 13. novembri 2007. aasta kirjaga lisaselgitusi. Poola vastas 9. jaanuari 2008. aasta kirjaga, mis registreeriti samal päeval.

(33) 24. jaanuaril 2008, kui toimus kohtumine Poola ametiasutuste, Gdański laevatehase uue enamusomaniku ISD Polska ja komisjoni vahel, algasid tehnilised arutelud uue enamusomaniku tehase ümberkorralduskavade üle. Poola ametiasutused esitasid teavet 25. jaanuari 2008. aasta kirjaga, mis registreeriti 28. jaanuaril 2008, ning 30. jaanuari 2008. ja 4. veebruari 2008. aasta kirjaga, mis kumbki registreeriti samadel päevadel. Lisateavet esitati 14. veebruari 2008. aasta kirjaga, mis registreeriti 19. veebruaril 2008, 15. veebruari 2008. aasta ja 21. veebruari 2008. aasta kirjaga, mis mõlemad registreeriti 3. märtsil 2008; 26. veebruari 2008. aasta kirjaga, mis registreeriti 12. märtsil 2008; 10. märtsi 2008. aasta kirjaga, mis registreeriti samal päeval, ning 10. aprilli ja 11. aprilli 2008. aasta kirjaga, mis mõlemad registreeriti 17. aprillil 2008. Komisjon vastas 30. jaanuari, 14. veebruari, 25. veebruari ja 28. veebruari 2008. aasta kirjaga. 11. veebruaril ja 18. märtsil 2008 toimusid kohtumised, millel osalesid Poola ametiasutused ning ISD Polska ja komisjoni esindajad.

(34) 22. aprilli 2008. aasta kirjas kutsus komisjon taas Poolat üles esitama tehase igakülgse ümberkorralduskava projekt. Nimetatud kirjas teatas komisjon, et kui Poola nõutud teavet ei anna, võib komisjon võtta vastu otsuse määruse (EÜ) nr 659/1999 artikli 10 lõike 3 alusel. Pärast kõnealuse kirja saatmist sai komisjon tehaselt teavet 23. aprilli 2008. aasta kirjaga, mis registreeriti samal päeval, ja 25. aprilli 2008. aasta kirjaga, mis registreeriti 29. aprillil 2008. 30. aprilli 2008. aasta kirjaga kordas komisjon oma teabenõuet. Poola esitas lisateavet 12. mai 2008. aasta kirjaga, mis registreeriti 13. mail 2008, ning ISD Polska esitas lisateavet 9. mai 2008. aasta kirjaga, mis registreeriti samal päeval, 16. mail 2008. aasta kirjaga, mis registreeriti 26. mail 2008, ja 26. mai 2008. aasta kirjaga, mis registreeriti samal päeval.

(35) Kuna Poola kogu komisjoni nõutud teavet ei andnud, võttis komisjon 23. mail 2008 vastu otsuse määruse (EÜ) nr 659/1999 artikli 10 lõike 3 alusel. Poola vastas 26. juuni 2008. aasta kirjaga, mis registreeriti samal päeval.

(36) Poola esitas lisateavet 1. juuli 2008. aasta ja 2. juuli 2008. aasta kirjaga, mis mõlemad registreeriti 3. juulil 2008. 4. juuli 2008. aasta kirjaga nõudis komisjon lisateavet, mille Poola esitas 7. juuli 2008. aasta kirjaga, mis registreeriti samal päeval, 8. juuli 2008. aasta kirjaga, mis registreeriti samal päeval, ja 8. juuli 2008. aasta kirjaga, mis registreeriti 9. juulil 2008. Poola esitas lisateavet 10. juuli 2008. aasta kirjaga, mis registreeriti samal päeval, 10. juuli 2008. aasta kirjaga, mis registreeriti 11. juulil, 11. juuli 2008. aasta kirjaga, mis registreeriti samal päeval, 16. juuli 2008. aasta kirjaga, mis registreeriti 17. juulil 2008, 17. juuli 2008. aasta kirjaga, mis registreeriti 18. juulil 2008, 18. juuli 2008. aasta kirjaga, mis registreeriti 25. juulil 2008, ning 21. juuli 2008. aasta, 28. juuli 2008. aasta, 4. augusti 2008. aasta, 13. augusti 2008. aasta, 20. augusti 2008. aasta, 21. augusti 2008. aasta, 25. augusti 2008. aasta, 1. septembri 2008. aasta, 8. septembri 2008. aasta, 9. septembri 2008. aasta ja 10. septembri 2008. aasta kirjaga, mis registreeriti saatmise kuupäeval.

(37) 12. septembril 2008 esitas Poola Gdański laevatehase ja Gdynia laevatehase muudetud ühise ümberkorralduskava. Poola esitas lisateavet 16. septembri 2008. aasta, 17. septembri 2008. aasta, 19. septembri 2008. aasta, 23. septembri 2008. aasta, 25. septembri 2008. aasta, 26. septembri 2008. aasta, 1. oktoobri 2008. aasta, 2. oktoobri 2008. aasta ja 3. oktoobri 2008. aasta kirjaga, mis kõik registreeriti saatmise kuupäeval. Lisateavet esitati 6. oktoobri 2008. aasta kirjaga, mis registreeriti 7. oktoobril 2008, ning 22. oktoobri 2008. kirjaga, mis registreeriti samal päeval. 3. novembri 2008. aasta kirjaga, mis registreeriti 4. novembril 2008, teatas Poola, et ta esitab Gdański laevatehase kohta eraldi kava. 4. novembri kirjaga, mis registreeriti 5. novembril 2008, esitasid Poola ametiasutused Gdański laevatehase mittetäieliku ümberkorralduskava projekti.

(38) 6. novembril 2008 tegi komisjon Gdynia laevatehase kohta negatiivse otsuse, ([5]) milles ta leidis, et ISD Polska koostatud Gdynia laevatehase ja Gdański laevatehase ümberkorralduskava ei vasta riigiabi eeskirjadele.

(39) 8. detsembril 2008 esitas Poola Gdański laevatehase eraldi ümberkorralduskava. Lisateavet esitati 11. detsembri 2008. aasta kirjaga, mis registreeriti samal päeval.

(40) 23. detsembri 2008. aasta kirjaga, mis registreeriti 12. jaanuaril 2008, ja 13. veebruari 2009. aasta kirjaga, mis registreeriti samal päeval, nõudis komisjon lisateavet, mille Poola esitas 30. jaanuari ja 20. veebruari 2009. aasta kirjaga, mis mõlemad registreeriti saatmise kuupäeval.

(41) Komisjon nõudis lisaselgitusi 8. aprilli 2009. aasta kirjaga, mis registreeriti samal päeval. Poola esitas lisateavet 16. ja 28. aprilli 2008. aasta kirjaga, mis mõlemad registreeriti saatmise päeval.

(42) 8. mail 2009 esitas Poola Gdański laevatehase muudetud eraldi ümberkorralduskava. Kava registreeriti samal päeval. Poola esitas lisaselgitusi 21. mai 2009. aasta, 1. juuni 2009. aasta ja 5. juuni 2009. aasta kirjaga, mis kõik registreeriti saatmise päeval.

II. ABI ÜKSIKASJALIK KIRJELDUS

1. Äriühing

(43) Abi saaja on Stocznia Gdańsk S.A („Gdański laevatehas"). Äriühing asub Poola põhjaosas Gdański-Gdynia-Sopoti piirkonnas.

(44) Gdański laevatehase tegevusala hõlmab merelaevade ehitamist ja muud laevaehitusega seotud tegevust, näiteks laevaosade ja terasdetailide tootmist ning mitmesuguste kõrvalteenuste osutamist.

(45) Gdański laevatehas pankrotistus 1996. aastal ja 1998. aastal ostis tema varad Poola suurim laevatehas Gdynia laevatehas, mis asub Gdański laevatehasest ligikaudu 20 km kaugusel. Tehas nimetati ümber Gdynia laevatehase kontserni Gdański laevatehaseks. Alates sellest ajast on Gdynia laevatehas korraldanud Gdański laevatehase tootmistegevuse rahastamist, sõlminud selleks lepinguid ja ostnud materjale. Ehkki Gdański laevatehas muutus suurel määral emaettevõtjast sõltuvaks, otsustasid Poola ametiasutused 2006. aastal valitsuse strateegia raames, et tehased tuleb eraldada. 2006. aasta augustis omandas riigile kuuluv Tööstusarengu Agentuur (edaspidi „IDA") ja selle tütarettevõtja Centrala Zaopatrzenia Hutnictwa Gdański laevatehase aktsiate enamuse võlgnevuse osaluse vastu vahetamise tehinguga. Selle tehinguga eraldati Gdański laevatehas Gdynia laevatehasest.

(46) Olles 2006. aasta detsembris kohustunud Gdański laevatehase erastama, et parandada tehase elujõulisuse taastamise väljavaateid, käivitasid Poola ametiasutused 17. septembril 2007 pakkumismenetluse Gdański laevatehase äsja suurendatud kapitali esindavate aktsiate märkimiseks vastavalt 10. augusti 2007. aasta erakorralise üldkoosoleku otsusele. Ukraina terasetootja Donbasi tütarettevõtja ISD Polska, mis oli juba Gdański laevatehase vähemusaktsionär, esitas siduva pakkumise uute aktsiate ostmiseks 2007. aasta novembris. Alates 2008. aasta jaanuarist on ISD Polska Gdański laevatehase enamusaktsionär. Alates 2008. aasta juunist kuulub 83,6 % aktsiatest ISD Polskale ja ülejäänu IDA-le. Aktsiakapitali suurus on 405 miljonit Poola zlotti.

(47) Gdański laevatehas rendib kolme ellingut ligikaudse koguvõimsusega 160 000 CGT (kompenseeritud kogumahutavus) (äriühingu andmetel). Varem tootis äriühing emaettevõtja Gdynia laevatehasele ja teistele ettevõtjatele peamiselt konteinerlaevu, puistlastilaevu, kooste, plokke ja keresid. Pärast erastamist keskendus tehas 2007. ja 2008. aastal väiksemate eriotstarbeliste laevade ja pooleldi varustatud kerede tootmisele. Peale selle toodab tehas teistele tehastele plokke ja kooste ning mitmesuguste tööstus- ja ehitusettevõtete jaoks teraskonstruktsioone.

(48) 2006. aasta lõpus oli tehases 2 893 töötajat, kellest 60 % töötas otseselt tootmises. 2008. aastal vähendati töötajate arvu 2 235 ni ehk 23 %.

(49) Gdański laevatehase ümberkorraldamine algas juba 1998. aastal kohe pärast tehase pankroti väljakuulutamist ja tema varade ülevõtmist Gdynia laevatehase poolt. Poola ametiasutustelt saadud teabe kohaselt sattus Gdynia laevatehase kontsern (kuhu Gdański laevatehas kuni 2006. aasta augustini kuulus) esmakordselt raskustesse 2002. aastal. Pärast 1996. aasta pankrotti oli Gdański laevatehas 2002. aasta esimesel poolel esimest korda kasumis ning langes pärast seda suurde kahjumisse. Kontserni probleemid mõjutasid loomulikult ka Gdański

([5]) Komisjoni 6. novembri 2008. aasta otsus K(2008) 6771 juhtumi C 17/2005 kohta – Stocznia Gdyniale antav ümberkorraldusabi; seni avaldamata.

laevatehast. Raskesse finantsolukorda sattumise põhjustasid muu hulgas välised tegurid, näiteks Aasia konkurents, zloti tugevus dollari suhtes, Stocznia Szczecin Porta Holding S.A. probleemidele järgnenud raskused laevade rahastamises ning portaalkraana ümberkukkumine Gdynia laevatehases 1999. aasta tormi tõttu. Ülejäänud tegurid olid pigem ettevõttesisesed. Püüdes saada tellimusi, eriti pärast tootmispotentsiaali suurenemist pärast Gdański laevatehase omandamist 1998. aastal, tegi Gdynia laevatehas mitu juhtimisotsust, mis tõid kaasa probleeme. Gdynia laevatehas võttis projekteerimisega seotud, tehnoloogilisi, finants- ja kaubanduslikke riske (uued tooted, prototüübid, kahjum tehase jaoks uut tüüpi laevade ehitamisest: väikesed puistlastilaevad, kemikaalitankerid, ro-lo laevad, gaasitankerid, puistlastikonteinerlaevad, ja segalastilaevad). Tehas ei vähendanud ka piisavalt oma tegevuskulusid.

(50) Kontserni rahalised raskused põhjustasid viivitusi avalik-õiguslike ja tsiviilõiguslike kohustuste täitmisel ja palga maksmisel, materjalivarude puudust, tootmisprotsesside aeglustumist, kulude suurenemist (tööjõukulu, trahvid) ning hilinemisi lepingute täitmisel.

(51) Tehase tegevuse kohta on esitatud järgmised andmed.

Tabel 1

Gdański laevatehase tegevus

(miljonites Poola zlottides)

	1999	2000	2001	2002	2003	2005	2006	2007	2008
Käive	153	212	251	168	98	185,6	221	308	248
Tegevuskahjum (1999–2003); Puhaskahjum (2005–2008).	– 32	– 49	– 38	– 14 (*)	– 47	– 100	– 71	– 237	– 17

(*) 2002. aasta esimene poolaasta oli (alates 1998. aastast ümberkorraldamisel oleva) tehase jaoks läbimurre, kui tehas saavutas esimest korda poolaastakasumi. Kokkuvõtteks jäi tehas aga 2002. aastal siiski kahjumisse.

2. **Otsus algatada EÜ asutamislepingu artikli 88 lõike 2 kohane menetlus**

(52) Otsuses ametliku uurimise algatamise kohta otsustas komisjon, et mitu otsuse II lisa A osas osutatud meedet võeti Gdański laevatehase suhtes enne 1. maid 2004 ning need ei olnud ühinemislepingu IV lisa punkti 3 tähenduses pärast ühinemist kohaldatavad ning seetõttu neid EÜ asutamislepingu artikli 88 lõikes 2 sätestatud menetluses ei uurita. Seetõttu nimetatud meetmeid käesolevas otsuses ei käsitleta. Siiski tuli neid arvesse võtta pärast ühinemist võetud meetmete ühisturuga kokkusobivuse hindamisel.

(53) Komisjon osutas, et mõned Gdański laevatehase suhtes võetud meetmete puhul oli tegemist uue abiga, sest meetmed võeti pärast Poola ühinemist ELiga 1. mail 2004 või neid ei oldud otsuse tegemise ajal veel võetud. Komisjon loetles kõnealused meetmed otsuse II lisa B osas.

(54) Sisuliselt väitis komisjon, et otsuse II lisa B osas loetletud meetmete kohta ei tehtud enne Poola ühinemist õiguslikult siduvat otsust, ehkki komisjon tunnistas, et sel ajal oli astutud teatavaid ettevalmistavaid samme õiguslikult siduva otsuse tegemiseks.

(55) Seoses avaliku sektori võla ümberkorraldamisega tööturgu eriliselt mõjutavatele ettevõtjatele riigiabi andmist käsitleva 30. oktoobri 2002. aasta muudetud seaduse [6] peatüki 5a kohaselt (otsuse II lisa B osa meetmed 10–16) järeldas komisjon, et peatüki 5a kohase menetluse haldamise eest vastutava valitsusasutuse IDA esimehe tehtud ümberkorraldusotsus oleks õiguslikult siduv abi andmise otsus. Käesoleval juhul pole siiski sellist ümberkorraldusotsuse enne ühinemist tehtud [7]. IDA esimehe 30. aprilli 2004. aasta otsus, millega kiidetakse heaks Gdański laevatehase 2004. aasta märtsi ümberkorralduskava, ei vastanud ümberkorralduskavale esitatavatele menetluslikele ja sisulistele nõuetele ning seega ei olnud tegemist õiguslikult siduva abi andmise otsusega.

(56) Komisjon aktsepteeris Poola selgitust, et avalik-õiguslikele võlgadele lisandunud viivis kantakse automaatselt maha koos võlgnevuse põhisummaga, sest viivis on kõrvalsumma ning eraldi otsuse tegemine ei ole vajalik.

[6] Õiguslikku alust on üksikasjalikult kirjeldatud ametliku uurimise algatamise otsuse punktis 3.2.

[7] Otsus Gdański laevatehase ümberkorraldamise kohta tehti tegelikult 30. detsembril 2004.

(57) Komisjon ei leidnud otsuse II lisa B osas loetletud meetmete 17–22 puhul tõendeid õiguslikult siduvate otsuste kohta. Kõnealused meetmed olid seotud avalik-õiguslike kohustuste ümberkorraldamisega muude õigusaktide kui eespool osutatud 30. oktoobri 2002. aasta seaduse alusel. Seoses otsuse II lisa B osas 23. meetmena loetletud garantiiga vastas komisjon eelkõige vastuseks Poola peamisele argumendile, nimelt et kõnealune meede sisaldus Gdański laevatehase 2004. aasta märtsi ümberkorralduskavas, mille kiitis heaks tehakse nõukogu, kus oli esindatud riigikassa.

(58) Komisjon leidis eelkõige, et nõukogul ei olnud õigust teha otsuseid, millel on aktsionäridele rahalisi tagajärgi, niivõrd kui aktsionärid ei olnud selleks vajalikke samme astunud. Komisjon leidis ka, et isegi eeldusel, et nõukogul oli õigus aktsionäride nimel ja arvel selliseid otsuseid teha, jäi ebaselgeks, kas selline otsus tooks kaasa riigikassa positiivse kohustuse riigiabi anda, sest tavaliselt ei ole võimalik samastada riigi kui turuosalise toiminguid riigi nende toimingutega, mis tehakse mitmesuguste avalike eesmärkide saavutamiseks.

(59) Komisjon märkis ka, et otsuse II lisa B osa 24. ja 25. meetmest (võla kustutamine ja kapitalisüst) oli teatatud kui alternatiividest, juhuks kui Gdynia laevatehas ei suuda teha kavandatud kapitalisüsti Gdański laevatehasesse; seetõttu oli selge, et kõnealuseid meetmeid ei võetud enne ühinemist ja nende puhul oli tegemist kavandatud uue abiga.

(60) Peale selle märkis komisjon, et Gdynia laevatehase kontsern oli kasutanud Poola Ekspordikrediidiagentuuri täitmisgarantiisid. Komisjon väljendas kahtlust nende garantiide kaubandusliku iseloomu suhtes, sest garantiid olid antud Ekspordikrediidiagentuuri mittekaubandusliku tegevuse raames (riigikassa garantiidega). Arvestades, et kontsern oli rahalistes raskustes, kahtles komisjon, kas garantiitasud peegeldasid võetavat riski nõuetekohaselt ja kas Ekspordikrediidiagentuuri nõutud tagatis oli piisav.

(61) Olles leidnud, et Gdański laevatehase suhtes võetud mitme meetme puhul oli tegemist uue abiga, väljendas komisjon kahtlust, kas oli täidetud ükski tingimus, mille alusel abi saaks heaks kiita ümberkorraldusabina.

3. **Huvitatud isikute märkused**

a) Gdynia laevatehase kontserni märkused

(62) Komisjon märgib, et Gdański laevatehas ise ei esitanud ametliku uurimise algatamise otsuse kohta märkusi. Tema emaettevõtja esitatud märkustes käsitleti aga ka komisjoni järeldusi tema pädevuse kohta seoses otsuse II lisa B osas loetletud meetmetega ja seoses komisjon kahtlustega abi ühisturuga kokkusobivuses.

(63) Seoses avalik-õigusliku võlgnevuse ümberkorraldamisega peatüki 5a kohase menetluse raames väitis Gdynia laevatehase kontsern, et abi anti IDA esimehe ümberkorraldusotsusega. Gdynia laevatehas jäi aga samale seisukohale mis Poola komisjoni uurimise algusetapis, et otsuse Gdański laevatehase kohta tegi IDA esimees 30. aprillil 2004 enne ühinemist.

(64) Gdynia laevatehas väitis, et abi aluseks oli kõikide avalik-õiguslike võlausaldajate enne ühinemist antud nõusolek ümberkorraldamisega peatüki 5a kohase menetluse teel ([8]).

(65) Vastupidiselt sellele, mida väitis Poola komisjoni uurimise esimeses etapis, väitis Gdynia laevatehase kontsern, et pärast 30. juunit 2003 ei ole peatüki 5a kohaselt ümberkorraldatud avalik-õiguslikult võlgnevusele viivist lisandunud.

(66) Gdynia laevatehase kontsern esitas märkusi ka otsuse muude aspektide kohta. Eelkõige väitis kontsern, et tehasele Ekspordikrediidiagentuuri poolt antud täitmisgarantiid ei kujutanud endast riigiabi. Gdynia laevatehase kontsern väitis, et Ekspordikrediidiagentuuri garantiikava oli isefinantseeriv süsteem, milles kogutud preemiad pikas perspektiivis ületasid kaetavaid riske ja tegelikult väljamakstud summasid. Gdynia laevatehase kontsern kirjeldas tingimusi, millest lähtuvalt Ekspordikrediidiagentuur kõnealuseid garantiisid annab (preemiad ja nõutav tagatise liik).

([8]) Üksikasju vt komisjoni ametliku uurimise algatamise otsuse põhjendusest 67.

(67) Seoses nõudega, et abi peab piirduma vajaliku miinimumiga, väitis abisaaja, et abi summa piirdus rangelt miinimumiga ning et võimaluse korral oleks põhjendatud täiendav abi. Gdynia laevatehase kontsern arvas ka, et isegi kui komisjon määratleb ümberkorralduskulusid kitsalt (s.o jättes välja tehase jooksvad kulud), oleks nende kulude rahastamisosa ilma riigiabita olnud ikkagi suurusjärgus 30 %, mis vastab 1999. aasta ümberkorraldamissuunistele ([9]).

(68) Gdynia laevatehase kontsern väitis ka, et kontsernile antud riigiabi ei moonutanud Euroopas konkurentsi ja et tegelik konkurentsioht Euroopa laevatehastele tuleb Kaug-Idast. Abisaaja tunnistas, et konteinerlaevu ehitatakse ka teistes Euroopa laevatehastes, eelkõige Saksamaal, kuid väitis, et need laevad on teistsuguse ehituse ja tehniliste spetsifikatsioonidega.

b) Muude huvitatud isikute märkused

(69) Taani ja Danish Maritime toetasid komisjoni jõupingutusi tagada abi andmine kooskõlas kehtivate eeskirjadega. Nad juhtisid tähelepanu asjaolule, et maailma laevaehitusturu konkurentsiolukorra tõttu oli mitu Taani laevatehast tegevuse lõpetanud või pankrotiohtu sattunud ning neile ei antud mingisugust riigiabi. Nad kinnitasid ka, et Taani tehased sarnanesid tootevaliku poolest Poola tehastega ning seetõttu võib ebaaus konkurents Taani tehaseid mõjutada. Taani ärgitas komisjoni nõudma ka Gdański laevatehase tootmisvõimsuse vähendamist, et riigiabi ei kasutataks liigse tootmisvõimsuse suurendamiseks maailmas.

(70) Gdynia laevatehase kontserni suurim klient ja Gdański laevatehase emaettevõtja väikeaktsionär Ray Car Carriers rõhutas kontserni tähtsust oma tegevuse seisukohalt, arvestades kehtivaid lepinguid tehasega.

(71) Ametiühing Solidarność tõstis esile tehase halvenevat olukorda ja väitis, et vaja on kiiret ümberkorraldust. Ametiühing kirjeldas teatavaid tehases juba võetud ümberkorraldusmeetmeid ja väljendas veendumust, et tehase käsutuses olevat tehnoloogiat ja tööjõudu arvestades saab sellest kasumlik Euroopa laevatehas. Seega oli riigiabi vajalik ümberkorralduskava rakendamiseks.

([9]) Abisaaja kinnitab, et kohaldatakse 1999. aasta ühenduse suuniseid raskustes olevate äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antava riigiabi kohta (EÜT C 288, 9.10.1999, lk 2).

(72) Poola laevaehitusühing Forum Okrętowe selgitas tehase raskuste põhjusi ning väljendas oma toetust ümberkorraldusprotsessile ja riigiabi kasutamisele sel otstarbel.

c) Poola märkused

(73) Sarnaselt Gdynia laevatehasega esitas Poola märkusi nii komisjoni pädevusega kui ka abi ühisturuga kokkusobivusega seotud aspektide kohta.

(74) Poola ei esitanud täiendavaid argumente seoses avalikõigusliku võla ümberkorraldamisega peatüki 5a kohaselt. Vastuses Gdynia laevatehase kontserni märkustele ei nõustunud Poola aga kontsernipoolse tõlgendusega Poola seadusest.

(75) Seoses otsuse II lisa B osas loetletud meetmetega ei esitanud Poola vastuväiteid ametliku uurimise algatamise otsuses tehtud komisjoni järeldustele.

(76) Seoses uue abi ühisturuga kokkusobivusega väitis Poola, et 2004. aasta märtsi ümberkorralduskava pani tehase ümberkorraldusprotsessile tugeva majandusliku aluse. Poola tunnistas, et ümberkorraldusprotsess toimus piiratud rahaliste vahenditega, kuid väitis, et see on tehase finantsolukorda juba parandanud. Peale selle esitasid Poola ametiasutused 2004. aasta ümberkorralduskavaga ettenähtud ümberkorraldusmeetmete lühikirjelduse, et näidata, et ümberkorralduse rakendusala ei olnud puhtalt rahaline. Poola ametiasutused kaitsesid 2004. aasta märtsi ümberkorralduskavas kavandatud ja Gdynia laevatehase kontsernis rakendatud kompensatsioonimeetmeid. Seoses nõudega, et abi peab piirduma vajaliku miinimumiga, väitis Poola, et abi ei kasutatud muuks kui ümberkorraldamiseks ja et abi osatähtsus ulatus 31 % ümberkorralduse kogukuludest, sh tegevuskulud. Poola väitis, et Gdynia laevatehase kavandatud kapitalisüsti Gdański laevatehasele, lepinguhindade uut läbirääkimist ning tehase tulevast kumulatiivset kasumit ja positiivne rahavoogu tuleks käsitleda „omaosalusena".

(77) Poola ametiasutused kirjeldasid üksikasjalikult Ekspordikrediidiagentuuri garantiisüsteemi toimimist ja väitsid, et kõnealused garantiid anti turutingimustel ning need ei olnud riigiabi.

4. **Komisjoni ametliku uurimise algatamise otsusele järgnenud sündmuste kronoloogiline kirjeldus**

(78) Allpool on kokkuvõte komisjoni uurimisest ja selle käigus toimunud sündmustest.

(79) Vastuses komisjoni ametliku uurimise algatamise otsusele esitasid Poola ametiasutused 2005. aasta sügisel kaht liiki selgitusi: esiteks seati kahtluse alla komisjoni pädevus astuda samme tema otsuses uue abina käsitletud meetmete suhtes ja teiseks väideti, et isegi kui uute meetmete puhul oli tegemist uue abiga, sobisid need ühisturuga kokku ümberkorraldusabina. Gdynia laevatehase kontserni reaktsioon komisjoni otsusele oli samalaadne. Mõlemaid on kirjeldatud eespool.

(80) Et toetada oma väidet abi ühisturuga kokkusobivuse kohta, viitas Poola Gdański laevatehase 2004. aasta ümberkorralduskavale, mis esitati komisjonile 2004. aasta oktoobris ja mille suhtes komisjon algatas ametliku uurimise, sest ta kahtles kava usaldusväärsuses ja tugevuses. Siiski uuris komisjon 2004. aasta ümberkorralduskava hoolikalt ja palus abi väliskonsultandilt. Komisjon järeldas, et 2004. aasta ümberkorralduskava ei vastanud mitte ühelegi tingimusele, mis olid asjaomaste suunistega ette nähtud ümberkorralduskava heakskiitmiseks. 2002. veebruari 2006. aasta kohtumisel selgitas komisjon oma peamisi muresid Poola ametasutustele. Komisjon tõstis esile 2004. aasta ümberkorralduskava peamised nõrgad küljed: väikesed investeeringud, väike kavandatav tootlikkus, suured tootmiskulud, eriti üldkulud, ja tehase oma kapitalibaasi ebapiisav tugevdamine. Tehasele antud abi tuli käsitleda võlgade ümberkorraldamiseks ja tehase tegevuse jätkamiseks antud tegevusabina.

(81) 2005. aasta detsembris sai komisjon avalikest allikatest ([10]) teada, et loodud oli avalik-õiguslik kapitalikontsern Korporacja Polskie Stocznia (edaspidi „KPS"), mille eesmärk oli koondada kolm Poola suurimat laevatehast (Gdynias, Gdańskis ja Szczecinis) ühe katusorganisatsiooni alla (edaspidi „konsolideerimiskava"). KPSi põhiülesanne oli rahastada laevatehaste tootmistegevust. Poola ei olnud komisjoni konsolideerimiskavast teavitanud üheski menetlusetapis, ei enne ega pärast ametliku uurimismenetluse algatamise otsuse vastuvõtmist.

(82) Samal ajal sai komisjon ajakirjandusest teada käimasolevatest läbirääkimistest Gdynias ja Gdańskis asuvate laevatehaste strateegilistele investoritele müümise üle ja seni ühe kontserni raames tegutsenud kahe äriühingu teineteisest eraldamise kohta, 13. jaanuari 2006. aasta kirjaga palus komisjon Poola valitsusel selgitada, milline on Poola valitsuse tegelik strateegia seoses Gdynia laevatehase kontserniga.

(83) Poola selgitas 20. veebruari 2006. aasta kirjaga, et konsolideerimiskava oli varem tõesti koostatud, kuid sellest loobuti ja peagi võetakse vastu Poola laevaehitussektori uus ümberkorraldusstrateegia.

(84) 22. veebruari 2006. aasta kohtumisel ja 13. märtsi 2006. aasta kirjaga teatasid Poola ametiasutused komisjonile, et Gdański laevatehase 2004. aasta ümberkorralduskava on iganenud ja seda tuleb muuta. Poola ametiasutused kohustusid esitama muudetud ümberkorralduskava 2006. aasta juuniks. Nad esitasid ka Poola laevaehitussektori uue ümberkorralduskava põhipunktid. Esiteks kavatseti Gdański laevatehas Gdynia laevatehasest võimalikult kiiresti eraldada. Teiseks kavatses valitsus lubada erakapitalisüsti Gdański laevatehasesse eesmärgiga tehas pikas perspektiivis täielikult erastada.

(85) Komisjon sai 2006. aasta ümberkorralduskava esimese projekti 9. juunil 2006. Olles tehast külastanud ja saanud väliskonsultandi arvamuse, väljendas komisjon seoses esitatud projektiga tehase külastamisel 14. juunil 2006 ning kirjalikult 17. juulil 2006 tõsist muret, juhtides tähelepanu asjaolule, et ümberkorralduskava ei näi olevat teostatav ega võimalda tehasel ilmselt pikaajalist elujõulisust taastada ilma konkurentsi põhjendamatult moonutamata. Komisjon märkis, et ümberkorraldusstrateegia ei näi tuginevat tehase eri tegevusalade varasema kasumlikkuse põhjalikul analüüsil, vaid sellega kavatsetakse hoopis laevaehitustegevuse märkimisväärset laiendamist, et ümberkorraldust ei saa reaalselt rahastada ilma riigiabita ja et laiendamisele suunatud kava ilmselgelt ei vasta kompenseerimismeetmete nõudele. Viidates pidevale tuginemisele Ekspordikrediidiagentuuri kui riigiasutuse antud laevade rahastamise garantiidele, hoiatas komisjon tehast ja Poola ametiasutusi, et kõnealused garantiid kujutavad endast riigiabi.

(86) Nendele hoiatustele vaatamata ei erinenud 2006. aasta ümberkorralduskava, mille Poola viimaks kahekuulise hilinemisega 2006. aasta septembris esitas, esimeses projektist oluliselt.

([10]) Ministrite nõukogu 25. jaanuari 2005. aasta ja 5. oktoobri 2005. aasta protokollid, avaldatud veebilehel.

(87) 2006. aasta augustis oli Gdański laevatehase aktsiate enamuse võlgnevuse osaluse vastu vahetamise tehingu teel omandanud ARP ja selle tütarettevõtja Centrala Zaopatrzenia Hutnictwa (Gdynia laevatehasele kuuluvad Gdański laevatehase aktsiad olid tagatiseks laenule, mille ARP andis Gdynia laevatehasele ja millest osa kuulus 2006. aasta juunis tagasimaksmisele). Selle tulemusena eraldati Gdański laevatehas Gdynia laevatehase kontsernist.

(88) Komisjon teatas Poola ametiasutustele 7. detsembri 2006. aasta kohtumisel ja 29. jaanuari 2007. aasta kirjaga, et esialgse uurimise järelduse kohaselt ei vasta Gdański laevatehase 2006. aasta ümberkorralduskava kehtivate eeskirjade alusel mitte ühelegi ümberkorraldusabi heakskiitmise tingimusele.

(89) Poola ametiasutused teatasid kohtumisel, et nad kavatsesid Gdański laevatehase erastada. Poola teatas, et erastamisprotsess kavatsetakse lõpule viia 2008. aasta juuniks. 28. veebruari 2007. aasta kirjaga kohustus Poola Gdański laevatehase erastada 2007. aasta lõpuks. Erastamisdokumentide koostamist oodates palus Poola komisjoni väljastada teatis Gdański laevatehase vajalike kompensatsioonimeetmete kohta, et võimalikele investoritele saaks anda õiget teavet.

(90) Järgnenud kuudel pidas Gdański laevatehase juhtkond läbirääkimisi mitme võimaliku investoriga, et leida tehasele strateegiline investor, kes omandaks äriühingu äsja emiteeritud aktsiad ja tagaks sel moel ümberkorraldusprotsessiks vajaliku raha ja saaks äriühingu üle kontrolli.

(91) Samal ajal, pärast Poola ametiasutustega 2006. aasta detsembris saavutatud kokkulepet, pidas komisjon Poola ametiasutustega ja Gdański laevatehasega tihedat arutelu, et määrata kindlaks vajalikud kompensatsioonimeetmed. 28. veebruari 2007. aasta kirjaga kohustus Poola sulgema Gdański laevatehases ühe ellingu pärast seda, kui pooleliolevad tellimused on täidetud, s.o jaanuaris 2010.

(92) Komisjon palus Gdański laevatehaselt teavet, et otsustada, kas kõnealune ettepanek kätkeb tegelikku kompensatsioonimeedet. Et esitatud teave ei olnud täielik ega näidanud, et Poola kavandatud kompensatsioonimeetmed oleksid piisavad, võttis komisjon 19. juulil 2007. aastal otsuse vastavalt määruse (EÜ) nr 659/1999 artikli 10 lõikele 3, käskides Poolal esitada Gdański laevtehase kompensatsioonimeetmete küsimuse lahendamiseks vajalik teave.

(93) Poola ametiasutused vastasid 20. augusti 2007. aasta kirjaga, väites, et rohkem kui ühe ellingu sulgemine ei ole otstarbekas, sest see muudaks tehase pikaajalise elujõulisuse taastamise võimatuks. Selle seisukoha põhjenduseks esitatud uurimus lähtus aga eeldusest, et pärast ellingute sulgemist ei rakendata ümberkorraldusega kohandusmeetmeid. Poola esitatud teabest ilmnes ka, et tehase tulevane omanik võib kaaluda uue veeskamisrajatise ostmist, arvestades et tehase seni kasutatavad ellingud on kolmandatelt isikutelt rendile võetud. Seetõttu märkis komisjon 3. oktoobri 2007. aasta kirjas, et vajalike kompensatsioonimeetmete küsimus jääb lahtiseks ja et Poola peaks Gdański laevatehase omandamisest huvitatud võimalikke investoreid nõuetekohaselt teavitama riigiabist, mida tehas sai pärast Poola Euroopa Liiduga ühinemist, ning vajadusest koostada usaldusväärne ümberkorralduskava, mis tugineb tegelike kompensatsioonimeetmete võtmisel. Poola ametiasutused tegid ka ettepaneku leppida vajalike kompensatsioonimeetmete ulatuses ja rakendamisviisis kokku tehase uue omanikuga.

(94) 2007. aasta septembris algatasid Poola ametiasutused pakkumismenetluse Gdański laevatehase äsja suurendatud kapitali esindavate aktsiate märkimiseks vastavalt 10. augusti 2007. aasta erakorralise üldkoosoleku otsusele. Ukraina terasetootja Donbasi tütarettevõtja ISD Polska, mis oli juba Gdański laevatehase vähemusaktsionär, esitas siduva pakkumise uute aktsiate ostmiseks 2007. aasta novembris. Äsja märgitud aktsiad registreeriti pädevas kohtus 2008. aasta jaanuaris. ISD Polska ostis Gdynia laevatehaselt, IDA-lt ja selle tütarettevõtjalt Cenzinilt enamiku Gdański laevatehase olemasolevaid aktsiaid. 2008. aasta jaanuari seisuga kuulus ISD Polskale 79 % Gdański laevatehase aktsiatest. 2008. aasta aprillis asutas ISD Polska emaettevõtja uue tütarettevõtja ISD Stocznia. Seejärel võõrandati Gdański laevatehase aktsiad ISD Polskalt ISD Stoczniale, kellest sai Gdański laevatehase ametlik omanik.

(95) 24. jaanuaril 2008 toimus esimene kohtumine Poola ametiasutuste, komisjoni ja Gdański laevatehase uue enamusomaniku ISD Polska vahel. Seejärel toimus intensiivne tehniline arutelu tehase uue enamusomaniku ümberkorralduskava üle. 11. veebruaril ja 18. märtsil 2008 toimusid lisakohtumised, millel osalesid Poola ametiasutused ning ISD Polska ja komisjoni esindajad.

(96) Vastuses komisjoni teabenõudele esitas Poola mitu dokumenti, milles üldsõnaliselt esitati ISD Polska alternatiivsed strateegiad seoses riigiabi uurimisega.

(97) Esmalt sai komisjon kokkuvõtliku dokumendi, milles tõsteti esile ISD Polska koostatud tehase ümberkorraldusstrateegia teatavaid jooni ja mis lähtus eeldusest, et riigiabi (ISD Polska arvates 20 miljonit eurot) makstakse tagasi. Väidetavalt tegi ISD Polska tehase omandamise otsuse sellel alusel. ISD Polska väitis hiljem 18. märtsi 2008. aasta kohtumisel, et kõnealust alternatiivi enam ei kaaluta, sest tagasinõutav riigiabi oli ISD Polska esialgsest hinnangust suurem.

(98) Teiseks sai komisjon äriplaani projekti, millega nähti ette ümberkorraldamine kooskõlas suunistega. Selle stsenaariumi kohaselt jagaks tehas oma tegevuse kolmeks: laevaehitus põhitegevusena, tuuleelektrijaamade tootmine ja teraskonstruktsioonide tootmine. Seoses tehase tootmisvõimsusega nähti kavaga ette tegutsemine kolmel olemasoleval ellingul kuni 2012. aastani, mis 2013. aastal asendataks uue ujuvdokiga. Äriplaani projektiga nähti ette investeeringud summas 183 miljonit eurot.

(99) Kolmandaks sai komisjon ISD Polskalt lühianalüüsi, mis väidetavalt näitas, et kahe ellingu kohene sulgemine ja tootmismahu piiramine 2013. aastast takistaksid tehase elujõulisuse taastamist.

(100) Mitte ühtki eespool nimetatud dokumentidest, mille Poola ametiasutused pärast erastamist esitasid, ei saa pidada suunistega nõutavaks igakülgseks ja sidusaks ümberkorralduskavaks.

(101) 22. aprilli 2008. aasta kirjas kutsus komisjon taas Poolat üles esitama tehase igakülgse ümberkorraldamise kava projekt. Et esitatud teavet peeti ebapiisavaks, võttis komisjon 23. mail 2008. aastal vastu otsuse ([11]) vastavalt määruse (EÜ) nr 659/1999 artikli 10 lõikele 3, käskides Poolal esitada kõik dokumendid, teabe ja andmed, mis on vajalikud, et hinnata Gdański laevatehase elujõulisuse taastamise võimalikkust, ja kui see on võimalik, siis hinnata, kas rakendatakse piisavaid kompensatsioonimeetmeid, kas riigiabi piirdub vajaliku miinimumiga ja milline on suunistega nõutav omaosalus, mis ei ole riigiabi, teisisõnu hinnata, kas Gdański laevatehasele antav riigiabi sobib kokku ühisturuga. Nõutava teabe esitamise tähtaeg oli 26. juuni 2008.

([11]) Komisjoni 23. mai 2008. aasta otsus K(2008) 2277.

(102) 10. juunil 2008 toimunud kohtumisel ilmnes, et Poola ametiasutused peavad ISD Polska ja Gdański laevatehasega läbirääkimisi Gdynia laevatehase võimaliku ostmise ja kahe laevatehase ühendamise üle. Poola tegi ettepaneku rakendada kompensatsioonimeetmeid ühendatud tehases ja osutas, et uus investor oli taotlenud täiendavat riigiabi Gdynia laevatehase erastamises osalemise tingimusena. Poola teatas komisjonile, et ISD Polska koostab mõlema tehase kohta ühist ümberkorralduskava, mis esitatakse komisjonile 26. juuniks 2008 vastavalt eespool osutatud teabe esitamise korraldusele.

(103) Poola ametiasutuste palvel teatas komisjon Poolale ja ISD Polskale 10. juuni 2008. aasta kohtumisel ja veel kord 13. juuni 2008. aasta kohtumisel, et kui ISD Polska kavatseb Gdynia laevatehase osta, et käitada seda koos Gdański laevatehasega, peavad olema täidetud teatavad raamtingimused. Raamtingimuste kohaselt pidi ISD Polska esitama mõlema tehase ühise ümberkorralduskava 26. juuniks 2008, osalema olulisel määral ümberkorralduskulude kandmises ja võtma tegelikud kompensatsioonimeetmed vastavalt asjakohastele suunistele. Komisjon teatas, et ISD Polska kavandatav omaosalus ümberkorralduskuludes on ebapiisav, arvestades kahele tehasele varem antud riigiabi summat ja täiendavat abi, mida ISD Polska oli seoses erastamisega taotlenud.

(104) 26. juunil sai komisjon ISD Polska koostatud 2008. aasta juuni ümberkorralduskava projekti „Uue Gdański-Gdynia laevatehase ümberkorralduskava", milles esitati Gdański ja Gdynia laevatehaste ühine ümberkorralldusstrateegia (edaspidi „ühine ümberkorralduskava (ISD)").

(105) 12. septembril 2008 esitas Poola ISD Polska koostatud lõpliku „Uue Gdański-Gdynia laevatehase ümberkorralduskava" (edaspidi „12. septembri ühine ümberkorralduskava"), mis oli sisuliselt 26. juuni 2008. aasta ühise ümberkorralduskava ajakohastatud versioon.

(106) 6. novembril 2008 lõpetas komisjon Gdynia laevatehase ümberkorraldusabi uurimise, leides, et tehasele antud abi ei ole ühisturuga kokkusobiv, ja tegi korralduse abi tagastada ([12]). Oma otsuses lükkas komisjon 12. septembri ühise ümberkorralduskava tagasi, sest sellega ei näidatud, et kava taastaks ühes kontsernis tegutseva kahe tehase

([12]) Komisjoni 6. novembri 2008. aasta otsus K(2008) 6771 juhtumi C 17/05 kohta – Stocznia Gdyniale antav ümberkorraldusabi; seni avaldamata.

pikaajalise elujõulisuse, et abi piirduks vajaliku miinimumiga ja et nähtaks ette meetmed abi põhjustatud konkurentsimoonutuse piiramiseks.

(107) 2008. aasta novembris sai komisjon ISD Polska koostatud Gdański laevatehase eraldi ümberkorralduskava projekti. Pärast tihedat kirjavahetust komisjoni, Poola ametiasutuste ja ISD Polska vahel sai komisjon 8. mail 2009. aastal Gdański laevatehase 7. mai 2009. aasta kuupäevaga lõpliku ümberkorralduskava „Gdański laevatehase ümberkorralduskava. 5. detsembri 2008. aasta kava muudetud versioon" („2009. aasta ümberkorralduskava").

5. **2009. aasta ümberkorralduskava**

(108) 2009. aasta ümberkorralduskavas meenutatakse 2006. aasta ümberkorralduskava suutmatust tehase elujõulisust taastada ja tehakse kindlaks tehase praeguste rahaliste raskuste põhjused. Rõhutatakse, 2006. aastal ei õnnestunud tehast erastada ja suurendada tehase kapitali tasemeni, mis võimaldaks ümberkorraldamist. Kavas nimetatakse makromajanduslikke tegureid, näiteks Poola zloti tugevnemist USA dollari suhtes, terasehindade tõusu, ning välised tegureid, näiteks kvalifitseeritud tööjõu väljavoolu tehasest, kõrget töölt puudumise määra, halba töökorraldust ja madalat tootlikkust.

a) M ü ü g i s t r a t e e g i a

(109) Kava lähtub eeldusest, et tehas mitmekesistab oma tegevust. Eeldatakse, et äriühing töötleb aastas ligikaudu [… rohkem kui 100] (*) tuhat tonni terast: [… ligikaudu 15 %] tonni laevaehituseks, [… ligikaudu 40 %] tonni tuuleturbiinide tootmiseks ja [… ligikaudu 45 %] tonni teraskonstruktsioonide tootmiseks.

(110) Laevaehitustegevuse suunab ISD Polska eriotstarbeliste avamere- ja seismolaevade pooleldi varustatud kerede turusegmendile.

(111) Turuanalüüs põhineb võrdlusel teiste Euroopa laevatehastega ja Gdański laevatehase kogemustel. Kava kohaselt keskendub tehas pooleldi varustatud avamere- ja seismolaevade tootmisele teiste tehaste allhankijana. 2009. aasta ümberkorralduskavas kirjeldatakse Gdański laevatehase varasemaid kogemusi avamerelaevade kerede tootmisel ja selgitatakse, et tehasel on tellimused seda liiki laevade ehitamiseks.

(112) Kavandatud tooteportfelli kohaselt toodetakse igal aastal kuni […] keret/laeva. Tehas kavatseb sõlmida pikaajalisi koostöölepinguid avamerelaevade segmendile spetsialiseerunud laevatehastega ja ehitada nende tehaste jaoks terviklaevade osi.

(113) Muu kui laevaehitustegevuse valdkonnas kavatseb ISD Polska alustada tuuleturbiinide ja teraskonstruktsioonide tootmist. Kava kohaselt algab tuuleturbiinide tootmine 2012. aastal tootmismahuga […] turbiini ning 2015. aastaks suurendatakse tootmismahtu […] tuuleturbiinini (kõrgus 80 meetrit).

(114) Kavaga nähakse ette mitmesuguste teraskonstruktsioonide tootmine (nt kraananooled, eeltöödeldud detailid, laotarindid, teraskonstruktsioonid ehitustööstusele), mille tootmismaht kasvab […rohkem kui 10 000] tonnist 2008. aastal […rohkem kui 50 000 tonnini] 2013. aastal ([13]).

(115) Ümberkorralduskavas kirjeldatakse ISD Polska (või Donbasi kontserni teiste äriühingute) oskusteavet teraskonstruktsioonide valdkonnas. Nähakse ette osa tootmistegevuse üleviimist Huta Częstochowast Gdański laevatehasesse. Kavas esitatakse kokkuvõte sõltumatu konsultandi turu-uuringust, mis tehti Gdański laevatehase teraskonstruktsioonide segmendi arendamist ette valmistades pärast ISD Polska osaluse omandamist 2007. aasta alguses. Uuringus prognoositakse teraskonstruktsioonide segmendi kasvu Euroopas ja eriti Poolas (nt infrastruktuuri arendamist struktuurifondide abiga). Kavas selgitatakse, et Gdański laevatehased on potentsiaali arendada teraskonstruktsioonide tootmist, arvestades teraskonstruktsioonide turu oodatavat kasvu, tehase head mereäärset asukohta, mis võimaldab odavat transpordi, ja ISD Polska kontserni kogemusi.

(116) ISD Polska alustas Gdański laevatehases teraskonstruktsioonide tootmist kohe pärast tehase ülevõtmist. 2008. aastal müüs tehas ligikaudu […rohkem kui 10] tuhat tonni teraskonstruktsioone, sh peamiselt tuuleturbiinide detaile.

(117) 2009. aasta ümberkorralduskava sisaldab mitmesuguseid teraskonstruktsioonide tootmismahu prognoose, mis on esitatud tabelis 2.

(*) Osa teksti on peidetud, et mitte avalikustada konfidentsiaalset teavet. Sellised kohad on märgitud punktidega nurksulgude vahel.

([13]) Eeldati, et kraananoolte tootmine kasvab […] tonnist 2008. aastal […] tonnini 2009. aastal, laotarindite tootmine […] tonnist 2008. aastal […] tonnini 2009. aastal, ehitiste teraskonstruktsioonide tootmine […] tonnist […] tonnini 2011. aastal ja teiste tootjate jaoks laevadetailide ehitamine […] tonnist […] tonnini 2011. aastal.

Tabel 2

Teraskonstruktsioonide kavandatud tootmismaht tonnides (2009. aasta ümberkorralduskava)

Tooted	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Kraananooled	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Eeltöödeldud detailid	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Laotarindid	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Teraskonstruktsioonid ehitustööstusele	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Kokku	[…] rohkem kui 10 000]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…] rohkem kui 50 000]	[…] rohkem kui 50 000]

b) Tööstuslik ja tegevuslik ümberkorraldus

(118) 2009. aasta ümberkorralduskavas täheldatakse, et tehase tootmisvarad on oluliselt amortiseerunud ja vastavad Euroopa laevatehaste 1990. aasta alguse tasemele. Kavandatud investeeringud laevaehitusse ulatuvad […] alla 100] miljoni Poola zlotini ja muusse tootmistegevusse […] ligikaudu 200] miljoni Poola zlotini (tuuleturbiinid […] miljonit Poola zlotti ja teraskonstruktsioonid […] miljonit Poola zlotti).

(119) Laevaehitusse tehakse investeeringud ajavahemikul 2009–2011. Investeeringud jaotuvad ([14]) peamiselt uude veeskamisinfrastruktuuri, lõikeportaalidesse, paneelide töötlemisse ja ventilatsiooni tehtavateks investeeringuteks. Need investeeringud koos organisatsiooniliste muudatustega peaksid tõstma tootlikkust praeguselt 45 inimtöötunnilt CGT kohta 27 inimtöötunnile CGT kohta ([15]).

(120) Peamised organisatsioonilised vajadused on kindlaks tehtud järgmistes valdkondades: müük (lepingud), materjalide ja teenuste ost, projekteerimissuutlikkus, tootmine, personal ja infotehnoloogia.

(121) 2009. aasta ümberkorralduskavaga nähakse ette planeerimiskeskuse loomine, mille ülesanne on kavandada tõhusalt tootmist tehase kõikidel tasanditel. Keskuse eesmärk on kõrvaldada puudused tootmisprotsessi planeerimises, ajalises planeerimises, eelarvestamises ja järelevalves.

(122) Lepingute valdkonnas kavatseb ISD Polska kasutusele võtta indekseerimisklauslid, et kaitsta tehast materjalihindade ja palkade tõusu eest, kandes riski üle laevaomanikule. Tehas kavatseb ka vähendada ehitustööde hilinemise eest kohaldatavaid trahve. Tehas peaks kasutusele võtma uue lepingumudeli. Ümberkorralduskavale lisati mõne olemasoleva laevaehituslepingu väljavõtted, et näidata, et tehas suudab terasehinna kõikumise riski kindlustamiseks kasutusele võtta indekseerimisklauslid.

(123) Et kaitsta end valuutakursside kõikumise riski eest, kavatseb tehas kasutusele võtta vajaliku infrastruktuuri pärast seda, kui on kindlaks teinud valuutakursiga seotud riske tekitavad kulud ja tulud ning määranud nende riskide lubatud taseme. Ümberkorralduskava kohaselt kavatsetakse seda riski maandada nelja samba abil: riski arvessevõtmine tehase strateegia kindlaksmääramisel (riskitaluvuse määratlemine, riski ohjamine), organisatsiooni struktuuri kohandamine, infotehnoloogia kasutamine ja mitmesuguste riskipiiramismeetodite kasutuselevõtmine (loomulik riskimaandus, indekseerimisklauslid lepingutes ning finantstoodete, nt valuutaoptsioonide ja tähtpäevalepingute ostmine). Kavas kirjeldatakse valuutariski maandamise poliitika ettepanekut üksikasjalikumalt. Selles määratakse kindlaks kolm riskimaandamisvahendit, mida tehas peaks kasutama (loomulik riskimaandus, välisvaluuta tähtpäevatehingud ja valuutaoptsioonid); kvantifitseeritakse tellimustega seotud valuutariskid kuni aastani 2012 ning hinnatakse sel alusel nende riskimaandusvahendite kasutamise kulusid. Kava kohaselt on ISD Polska ühendust võtnud mitme pangaga, mis riskimaandamispakkumiste koostamiseks palusid ISD-l esitada nõuetekohase riskimaandamisstrateegia. Kava kohaselt tuleks nimetatud strateegia koostada ümberkorraldamise esimese kuuel kuu jooksul.

(124) Tootmise valdkonnas on eesmärk lahendada ebatõhusa logistika probleem, mis tuleneb eeltöötlusala ja laevade monteerimise rajatiste vahelisest pikast vahemaast. Kava kohaselt muudetakse tehase asendiplaani ja laevaehitustehnoloogiat. Laevatootmistsükli lühendamiseks tagab ja optimeerib tehas materjalide tarned ja tootmisprotsessi sujuva toimimise, kasutades võimalikke laevaehituse tsüklilisuse tõttu tekkivaid tööjõureserve paindlikumas teraskonstruktsioonide valdkonnas.

([14]) Investeeringute täielik loetelu on esitatud ISD Polska 2009. aasta ümberkorralduskava tabelites 27 ja 28, lk-del 128 ja 96–97.

([15]) 2009. aasta ümberkorralduskava (ISD Polska), tabel 42, lk 247.

(125) Ostude ja materjalide halduse valdkonnas on põhieesmärk vähendada kulusid. Ümberkorraldusmeetmed seisnevad muu hulgas ühtse ja sidusa materjalide andmebaasi haldamises, ostude tegemises vastavalt tootmiskavale, raamlepingute ja elektrooniliste oksjonite kasutamises kokkuhoiu saavutamiseks, laovarude haldamises, materjalide ostmises vähemalt kolme pakkumise vahel valides, Huta Częstochowaga tehtavas koostöös jne.

(126) Infotehnoloogia valdkonnas kavatseb tehas tööle võtta ja koolitada kvalifitseeritud tööjõudu, laiendada infotehnoloogia kasutamist ja ajakohastada olemasolevat infotehnoloogiat ning kasutusele võtta tehase ühtse infotehnoloogiasüsteemi, mis hõlmab kõiki või peaaegu kõiki organisatsiooni üksusi.

(127) Tööhõive valdkonnas on eesmärk lahendada personali voolavuse ja töölt puudumise probleemid. ISD Polska kavatseb teha koostööd kohaliku personaliotsingubürooga. Ettevõttesiseste meetmetena nähakse kavaga ette karjääripoliitika, motiveeriva tasustamissüsteemi kasutuselevõtmine (ületunnitöö haldamine, töötajate hindamine, töölt puudumise jälgimine, projektide ja nende täitmise õigeaegsuse ja kvaliteedi alusel tasustamine) ning ettevõtte identiteedi arendamine. Kava kohaselt tuleb töötajate arvu vähendada.

(128) 2008. aasta lõpus töötas äriühingus 2 235 inimest. Teisisõnu oli töötajate arvu vähendatud 658 võrra (2006. aasta lõpus 2 893).

(129) Kava kohaselt vähendatakse tootmistöötajate arvu 2011. aasta lõpuks […] võrra hing haldus- ja muude alalise lepinguga töötajate arvu […] võrra. Teisalt kavatseb äriühing järk-järgult suurendada muu kui laevaehitustegevuse töötajate arvu: tuuleturbiinide tootmises ligikaudu […] töötaja võrra (2013. aastal) ning teraskonstruktsioonide tootmises […] töötaja võrra (2013. aastal). Selle tulemusena väheneks äriühingu töötajate arv […] võrra. Laevaehituses on eesmärgiks seatud töötajate arv [… alla 1 500].

(130) Muudetud kava sisaldab tööjõu ümberkorraldamise kulude ja mõju arvutust.

(131) Projekteerimistegevuse valdkonnas nähakse kavaga ette projekteerimisbüroo ratsionaliseerimine ja parem seotus tootmisprotsessiga. Kava kohaselt ostetakse projekteerimisbüroole täiendavaid vahendeid ja süsteeme; et aga laevaehituses eeldatakse standardprojektide rakendamist, vähendab see uute projektide väljatöötamise kulusid.

(132) Kava sisaldab nende organisatsiooniliste ümberkorraldusmeetmete soovitud mõju üldist lühikirjeldust ning kokkuvõtlikku kvantifikatsiooni, kinnitades, et tänu meetmetele suureneb tootlikkus ligikaudu 12 inimtöötundi CGT kohta ([16]).

c) Finantsiline ümberkorraldamine

(133) Finantsilise ümberkorraldamise valdkonnas nähakse kavaga ette uus riigiabi 46,7 miljoni Poola zloti suuruse kapitalisüsti ja 103,3 miljoni Poola zloti suuruse laenu näol. Kokku moodustaks uus abi 150 miljonit Poola zlotti (nimiväärtuses).

d) Ümberkorralduskulud ja omaosalus

(134) 2009. aasta ümberkorralduskavas hinnatakse Gdański laevatehase varasemaid (pärast 1. maid 2004 kantud) ümberkorralduskulusid 405 miljonile Poola zlotile. Kavandatud investeeringute summa on [… ligikaudu 300] miljonit Poola zlotti. Kava kohaselt makstakse tagasi kogunenud avaliku sektori võlad summas 95,3 miljonit Poola zlotti ja kogunenud tsiviilkohustused summas […] miljonit Poola zlotti. Tööhõive ümberkorralduse kulud ulatuvad eeldatavalt […] miljoni Poola zlotini. Eeldatakse, et tehase finantsolukorra tasakaalustamiseks (kahjumi katmine, piisava likviidsuse ja kapitali tagamine) on vaja […] miljonit Poola zlotti. Kokku ulatuksid ümberkorralduskulud [… rohkem kui 1 000] miljoni Poola zlotini.

(135) Kavas eeldatakse, et [… ligikaudu 500] miljonit Poola zlotti rahastatakse ilma abita, s.o omaosalusest. Nimetatud summa sisaldab 305 miljonit Poola zlotti ISD Polska tehtava kapitalisüsti näol (juba registreeritud ja sisse makstud), […] miljonit Poola zlotti üleliigsete varade müügist ja rendile andmisest ning […] miljonit Poola zlotti turult võetavalt investeerimislaenust, mille eesmärk on rahastada muu kui laevaehitustegevuse investeeringuid.

(136) Seoses varade müügi ja rendile andmisega kavatseb tehas müüa oma osaluse Kuznia Gdańskis ([…] % aktsiatest). Tehas on alustanud läbirääkimisi võimalike ostjatega ja saanud aktsiate ostupakkumise, mida võeti ümberkorralduskavas arvesse. Pakutud summa oli […] miljonit Poola zlotti. Peale selle kavatseb tehas anda varasid (olemasolevate rendilepingute alusel) rendile naabruses asuvatele, tehasega koostööd tegevatele äriühingutele, millest saadakse eeldatavalt […] miljonit Poola zlotti maa rendist (2009–2012) ja […] miljonit Poola zlotti tootmisrajatiste rendist (2009–2012).

([16]) ISD ühine ümberkorralduskava, joonis 38, lk 141.

(137) Tuuleturbiinide tootmiseks võetakse investeerimislaen summas […] miljonit Poola zlotti ning turbiinide tootmisega hakkab tegelema spetsiaalselt sel eesmärgil asutatud äriühing.

(138) Et näidata, et tuuleturbiinide tootmisse on võimalik kaasata väliskapitali, esitasid Poola ametiasutused kahe panga tingimusliku kohustuse rahastada ISD Stocznia kõnealust projekti alates 1. juunist 2009. Olles tuuleturbiinide tootmise äriplaani ja finantsprognoosid läbi vaadanud, teatasid pangad, et nende arvates peegeldavad äriplaani aluseks olevad finantseeldused kehtivaid turutingimusi, et tuuleturbiinide projektil on märkimisväärne potentsiaal ning nende arvates on projekt elujõuline ja kasumlik.

(139) Pankade kohustus tuuleturbiinide projekti rahastada oleneb järgmistest tingimuste täitmisest: a) komisjoni positiivne otsus Gdański laevatehase 2009. aasta ümberkorralduskava kohta, b) ISD Stocznia saab kõik vajalikud haldusload tuuleturbiinide projekti rakendamiseks, c) tagatis Gdański laevatehase teatavale alale seatud hüpoteegi näol ning d) panga laenukomisjoni ja juhatuse positiivne otsus projekti rahastamise kohta. Üks pank teatas, et ta on valmis laenama kuni […] miljonit Poola zlotti, ja teine on valmis laenama kuni […] miljonit Poola zlotti, s.o kokku […] miljonit Poola zlotti. Peale selle on Poola ametiasutused esitanud kahe panga ja ISD Stocznia vahelise kokkuleppe, milles pangad avaldavad, et nad on valmis andma projekti rahastamiseks konsortsiumilaenu või kaks paralleelset laenu. Pangad on kinnitanud, et nad annavad laenu kehtivatel turutingimustel ilma riigi garantiideta.

e) Finantsprognoosid

(140) Kava finantsprognoosid põhinevad järgmistel eeldustel, mis peamiselt tulenevad välisekspertide hinnangutest.

(141) 2009. aasta ümberkorralduskavas sisalduvate finantsprognooside eeldused on esitatud tabelis 3.

Tabel 3

2009. aasta ümberkorralduskavas sisalduvate finantsprognooside eeldused

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Inflatsioon	1,80 %	2,13 %	2,44 %	2,31 %	2,28 %	2,26 %	2,24 %	2,19 %	2,15 %	2,11 %
3 kuu WIBOR	3,42 %	3,34 %	3,69 %	3,85 %	3,85 %	3,85 %	3,85 %	3,85 %	3,85 %	3,85 %
USD/PLN	3,00	2,70	2,50	2,35	2,32	2,32	2,32	2,32	2,32	2,32
EUR/PLN	3,90	3,75	3,50	3,30	3,25	3,25	3,25	3,25	3,25	3,25
Terasehinnad (EUR)	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Energiahindade muutus	[…] %	[…] %	[…] %	[…] %	[…] %	[…] %	[…] %	[…] %	[…] %	[…] %

(142) Tarbijahindade muutuse ja aasta keskmise kolme kuu WIBORi eeldus põhineb 6. veebruari 2009. aasta Global Insighti prognoosil ([17]). Vahetuskursside prognoosi aluseks on Goldman Sachsi aruanne, milles ennustatakse, et Poola zlott tugevneb euro suhtes neljal järgmisel aastal ning kurss tõuseb tasemele 3,25 Poola zlotti = 1 euro.

Laevaehitustegevus

(143) Kava kohaselt kasvavad laevaehitustöötajate palgad. Eeldati, et palgad on 2009. aastal [… ligikaudu 15 %] kõrgemad kui 2007. aastal. Seejärel eeldatakse palga edasist kasvu […] % aastas. Ümberkorralduskavas märgitakse, et finantskriisi ning Szczecinis ja Gdynias asunud teise kahe Poola laevatehase likvideerimise tõttu on töötajate rahalised ootused alanenud ning seega näib olevat mõistlik eeldada, et palgatõus on eelolevatel aastatel mõõdukas.

(144) Finantsprognoosid põhinevad eeldusel, et laevaehitustegevus, s.o kuue pooleldi varustatud avamerelaeva tootmine aastas, annab 30 % tehase tulust. Tuluprognoos põhineb tehase olemasolevates lepingutes ja eellepingutes sätestatud ning teistest turuallikatest pärinevatel hindadel. Kava kohaselt ulatub laevaehitusest saadav tulu 2009. aastal [… rohkem kui 300] miljoni Poola zlotini ja aastatel 2011–2015 [… ligikaudu 300] miljoni Poola zlotini aastas. Tehas kavatseb teenida kasumit kogu ümberkorraldusperioodil (2009. aastal […] miljonit Poola zlotti,

([17]) 2009. aasta ümberkorralduskava 16. lisa.

2010. aastal […] miljonit Poola zlotti, 2011. aastal […] miljonit Poola zlotti ja edaspidi rohkem kui […] miljonit Poola zlotti aastas). Kavas prognoositakse alates 2009. aastast positiivset rahavoogu, hinnates laevaehitustegevuse kogu nüüdispuhasväärtust ajavahemikus 2009–2018 [… vahemikus 400 ja 500] miljonile Poola zlotile, võttes arvesse ka kõnealuse investeeringu jääkväärtust. Eeldatav sisemine tasuvuslävi on [… rohkem kui 20 %].

Tuuleturbiinide tootmine

(145) Ümberkorralduskavas eeldatakse, et tootmine algab 2012. aastal tootmismahus […] turbiini ning kasvab 2013. aastal […] turbiinini, 2014. aastal […] turbiinini ja 2015. aastal […] turbiinini, mis ongi eesmärgiks seatud tootmisvõimsus.

(146) Kavas eeldatakse, et tuuleturbiinide tootmisest saadakse 2012. aastal […] miljonit Poola zlotti kasumit ja alates 2015. aastast üle […] miljoni Poola zloti aastas. Äriühing on esitanud tõendeid selle kohta, et tehas suudab hankida vajalikud materjalid ISD kontsernilt eurodes määratletud hindadega. Et materjalid moodustavad tuuleturbiinide tootmiskuludes […] %, et peeta selle tegevusala puhul täiendavat riskimaandamispoliitikat vajalikuks.

(147) Tuuleturbiinide tootmise hinnanguline nüüdispuhasväärtus on [… rohkem kui 200] miljonit Poola zlotti ja sisemine tasuvuslävi [… ligikaudu 20] % (ajavahemikul 2009–2018).

Terasdetailid

(148) Kava kohaselt kasvab terasdetailide tootmisest saadav tulu märkimisväärselt: […] miljonist Poola zlotist 2009. aastal […] miljoni zlotini 2010. aastal, […] miljoni zlotini 2011. aastal, […] miljoni zlotini 2012. aastal, ja ligikaudu […] miljonit edasistel aastastel. Brutomarginaal kasvab […] %st 2009. aastal eeldatavalt rohkem kui […] %ni 2013. aastal. Kavas põhjendatakse seda eeldust, viidates ISD Polska olemasolevale oskusteabele ja kogemustele terasdetailide tootmises. Siiski märgitakse kavas, et eeldatavad marginaalid põhinevad konservatiivsel hinnangul ja on madalamad, kui ISD Polska tegelikud marginaalid 2008. aastal ([18]). Hinnanguline nüüdispuhasväärtus on aastatel 2009–2018 [… ligikaudu 200] miljonit Poola zlotti ja sisemine tasuvuslävi [… rohkem kui 50] % (aastas). Kõrge sisemine tasuvuslävi tuleneb asjaolust, et arvutuses ei võeta arvesse ISD Polska seni tehtud investeeringuid (eriti 305 miljoni Poola zloti suurust kapitalisüsti Gdański laevatehasesse), vaid lähtutakse terasdetailide tootmisest saadud tulust alates 2009. aastal. Peale selle väidab äriühing, et kõrge sisemine tasuvuslävi tuleneb tehase ja ISD kontserni omavahelisest sünergiast, tänu millele saab tagada tehase varadelt märkimisväärse tulu isegi piiratud investeeringutega.

(149) Äriühing on esitanud tõendeid selle kohta, et tehas suudab hankida vajalikud materjalid ISD kontsernilt eurodes määratletud hindadega. Et materjalid moodustavad teraskonstruktsioonide tootmiskuludes […] %, et peeta selle tegevusala puhul täiendavat riskimaandamispoliitikat vajalikuks.

Konsolideeritud tegevus

(150) Eeldatav tasuvusperiood on nimiväärtuses […] aastat ja diskonteeritud väärtuses […] aastat. Kava finantsprognoosi kohaselt saavutatakse diskonteeritud tasuvuslävi (arvestades raha väärtuse muutumist aja jooksul) […] aastat pärast investori kaasamist, s.o 2017. aastal. Arvutuses võetakse arvesse üksnes investori rahalist osalust ([…] miljonit Poola zlotti: 305 miljoni Poola zloti suurune kapitalisüst ja […] olemasolevate aktsiate ostmiseks).

(151) Kogu projekti hinnanguline nüüdispuhasväärtus on aastatel 2009–2018 ligikaudu [… rohkem kui 800] miljonit Poola zlotti ja sisemine tasuvuslävi [… rohkem kui 20] %.

(152) ISD Polska andmetel on need finantstulemused investorite jaoks väga atraktiivsed. Projekt loob ISD kontsernis sünergiat. Kõik kolm Gdański laevatehase tegevusala loovad nõudlust Huta Czestochowa toodete järele. See vertikaalne integratsioon võimaldab nõudluse täpsemat prognoosimist Huta Czestochowas ja on kasulik ka Gdański laevatehasele, millele tagatakse korrapärased tarned, sealhulgas isegi teatavad Huta Czestochowas toodetud eeltöödeldud detailid laevaehituseks.

(153) 2009. aasta ümberkorralduskava sisaldab tundlikkuse analüüsi, milles uuritakse, mis mõju on teatavatel muutustel kümne aasta EBIDTA ja kümne aasta kumulatiivse kasumi aluseks olevates eeldustes. Eelkõige näidatakse kavas järgmiste riskitegurite finantstagajärgi:

([18]) 2009. aasta ümberkorralduskava 40. lisas on esitatud ISD Huta Czestochowa terasdetailide tootmise kasumlikkus.

— Poola zloti edasine tugevnemine tasemeni 3,0 Poola zlotti = 1 euro aastatel 2009–2012;

— tööjõukulude edasine kasv 200 baaspunkti võrra kõrgemale baasstsenaariumi tasemest;

— terasehindade 10 % tõus võrreldes baasstsenaariumiga;

— baasstsenaariumiga võrreldes väiksem tõhusus.

Mis tahes eespool loetletud teguri realiseerumine pikendaks tasuvusperioodi baasstsenaariumi […] aastast […] aastani. Äriühingu väitel näitab see tulemus, et kava ei ole muutuvate turutingimuste suhtes haavatav. Projekti nüüdispuhasväärtus jääb kõigi stsenaariumide korral atraktiivseks.

f) Põhjendamatu konkurentsimoonutuse vältimine

(154) Abist põhjustatud konkurentsimoonutuse piiramiseks nähakse 2009. aasta ümberkorralduskavaga ette järgmiste meetmete rakendamine. Esiteks sulgeb tehas kaks kolmest praegu kasutatavast ellingust, mis on laevade veeskamiseks kasutatavad ning laevaehitustegevuses hädavajalikud tootmisvarad. Tehas on juba lõpetanud ellingu B5 rendilepingu (1. juulist 2009) ja ellingu B3 rendilepingu (1. jaanuarist 2010).

(155) Teiseks on tehas kohustunud mitte kasutama rohkem kui üht veeskamisrajatist. Kui tehas ostab või saab muul moel enda käsutusse (s.o rendib või liisib) veel ühe veeskamisrajatise, jätab ta ellingu B1 tootmisprotsessist kõrvale (s.o otsuse tegemise aja olukorra puhul lõpetab rendilepingu ellingu B1 omanikuga). Mis tahes muu veeskamisrajatise tootmisvõimsus, mida tehas kasutab, ei ole suurem kui ligikaudu 100 000 CGT.

(156) Tehas on kohustunud järgima ka tootmisvõimsuse piirmäära 100 000 CGT aastast kümne aasta jooksul alates käesoleva otsuse tegemisest.

6. **Gdański laevatehasele antud riigiabi**

(157) Poola ametiasutuste andmetel on Gdański laevatehase suhtes võetud alates 1. maist 2004 mitu riigiabimeedet, mis on loetletud tabelis 4 (vt pärast põhjendust 174).

(158) Tabelis 4 on esitatud abi, mis anti pärast 1. maid 2004, s.o pärast Poola ELiga ühinemise kuupäeva. Poola teatas enamikust neist meetmetest 13. juuli 2007. aasta ja 9. jaanuari 2008. aasta kirjaga. Meetmete ajakohastatud loetelu lisati 2009. aasta ümberkorralduskavale (12. lisa). Loetelu sisaldab teatavaid meetmeid, mida on kirjeldatud ametliku uurimise algatamise otsuse I lisa B osas.

(159) Poola esitas lisaselgitusi kohustuste ümberkorraldamise kohta peatüki 5a kohaselt. Poola ametiasutused selgitasid, et tehas kandis ettevõtjale ([19]) üle varad, mis moodustavad 31,6 % ettevõtjale ARP Sp. z o.o. ülekantud kohustuste väärtusest ([20]). Poola andmetel on abielement seega võrdväärne 68,4 % ettevõtjale ülekantud kohustuste nimiväärtusest. See nimiväärtus on esitatud tabelis 4.

(160) Riigikassa antud garantii, mida tabelis 4 on nimetatud 16. meetmeks, anti ametlikult Gdynia laevatehase kontsernile, aga oli mõeldud laevade tootmiseks Gdański laevatehases. Poola ametiasutused esitasid selle teabe 13. juuli 2007. aasta kirjaga. Peale selle hõlmas 2009. aasta ümberkorralduskavas esitatud teave Gdański laevatehasele antud riigiabi kohta riigikassa garantiid. Riigikassa garantiiga antud laenu intressimäär oli kolme kuu LIBOR + 100 baaspunkti, Poola ametiasutused aga hindasid laenu tagasimaksmata jätmise riski garantiide andmise ajal 60 %. Riigikassa garantiide tagatiseks oli tehase emiteeritud blankovõlakiri ja notariaalakt, milles tehas nõustus oma varade täitmisele pööramisega kuni 120 % ulatuses garantii väärtusest. Riigikassa preemia oli 0,4 % garantii summast.

(161) Tabelis 4 esitatud 4. meede on IDA garantii ümberkorralduslaenule, mille Gdański laevatehas sai NORD/LB Bank Polska S.A.-st. Garantii anti vastavalt 17. augusti 2005. aasta lepingule. Poola ametiasutused väitsid 9. jaanuari 2008. aasta kirjas, et kõnealune meede oli loetletud algatamisotsuse II lisa A osas 7. meetmena, s.o tegemist oli enne ühinemist võetud meetmega, mida pärast ühinemist ei kohaldatud. Komisjon märgib aga, et garantiileping sõlmiti 17. augustil 2005, s.o selgelt pärast Poola ühinemist ELiga. Peale selle on garantii 2009. aasta ümberkorralduskavas esitatud ühe riigiabimeetmena.

([19]) Riigile kuuluv äriühing, mis rakendab avalik-õiguslike kohustuste ümberkorraldamist vastavalt peatükile 5a.

([20]) Peatüki 5a kohase ümberkorraldusmenetluse üksikasju vt ametliku uurimise algatamise otsuse punktist 3.2.

(162) Tabelis 4 on esitatud ka KPSi antud laenud tehase käibekapitalivajaduste rahastamiseks. Poola väidab 11. juuli 2007. aasta ja 9. jaanuari 2008. aasta kirjas, et nende laenude puhul ei ole tegemist riigiabiga, sest nende intress vastas selle projekti riskihindamisele, milleks laenu taotleti.

(163) KPSi aastatel 2005–2006 antud laenude intressimäär oli 9,70–11,62 %. Peale selle võttis KPS ühekordset tasu, mis jäi vahemikku 0,1–0,4 %. Poola ametiasutuste väitel nõudis KPS järgmisi tagatisi: täitmise heakskiitmine, leping nõudeõiguse loovutamise kohta, tingimusteta maksekorraldus ja blankovõlakirja või varade tagatised ([21]).

(164) KPS asutati 2004. aastal täielikult IDA-le kuuluva tütarettevõtjana ning eesmärgiga tegutseda agentuuri riskikapitalifondina. KPSi peamine ülesanne oli pakkuda võimalust Poola kolme suurima laevatehase konsolideerimiseks, kuid sellest projektist loobuti 2006. aastal. Poola 2006. aastal esitatud teabe ([22]) kohaselt pidi KPSi rahastatama IDA kapitalisüstiga, agentuuri mitterahalise sissemaksega (kolmandate äriühingute aktsiad) ning agentuuri tagatud käibelaenuga, mis oli ette nähtud konkreetselt laevatehaste rahastamise toetamiseks. Vastavalt valitsuse veebilehel avaldatud teabele pidi KPS toetama Poola laevaehitustegevust ka võlakirjade emiteerimise kaudu. Võlakirju oleks täielikult taganud IDA. Dokumendis „Poola laevaehitussektori strateegia aastateks 2006–2010 (merelaevatehased)" ([23]) kinnitatakse tõepoolest, et KPS pidi hankima ressursse võlainstrumentide emiteerimise kaudu väärtuses ligikaudu 100 miljonit USA dollarit, mida tagatakse laevaehitustööstuse jaoks eraldatud varadega riigikassast IDA-le ülekantud rahaliste vahendite kaudu.

(165) Tabel 4 sisaldab ka Gdański laevatehase tasumata avalik-õiguslikke kohustusi, mille Poola ametiasutused esitasid 9. jaanuari 2008. aasta kirjas ja 2009. aasta ümberkorralduskava lisas. Nimetatud kirjas kinnitas Poola, et Gdański laevatehas ei täitnud oma avalik-õiguslikke kohustusi korrapäraselt.

([21]) 9. jaanuari 2008. aasta kiri, lk 15.
([22]) 17. veebruari 2006. aasta kiri, mis registreeriti 22. veebruaril 2006.
([23]) Poola laevaehitussektori strateegia aastateks 2006–2010 (merelaevatehased), vastu võetud 2006. aasta augustis, lk 30.

(166) Gdański laevatehas sai ka ettemaksegarantiisid Ekspordikrediidiagentuurilt (edaspidi „ettemaksegarantiid" või „täitmisgarantiid"). Tehasele antud garantiide loetelu esitas Poola 11. juuli 2007. aasta kirjaga. Poola ametiasutused teatasid, et ehkki need garantiid anti ametlikult Gdynia laevatehase kontsernile, kasutati neid laevade tootmiseks Gdański laevatehases. Kokku sai Gdański laevatehas pärast 1. maid 2004 Ekspordikrediidiagentuurilt 20 garantiid, mille nimiväärtus oli kokku 346 372 107,33 Poola zlotti.

(167) Laevaehitustööstuses on tavaline, et tehastel ei ole üldiselt laevade ehitamiseks piisavalt käibekapitali ja et nad toetuvad välisele rahastamisele, kasutades tootmise rahastamiseks kas laene (tootmislaenud) või laevaomanike ettemakseid. Laevaomanikud maksavad tavaliselt 80 % hinnast ette osamaksetena teatavatel ehitustöö olulistel etappidel ning ülejäänud 20 % kauba kättesaamisel. Laevaomanike osalemine ehitamise rahastamises on seega määrava tähtsusega. Tehasele antud Ekspordikrediidiagentuuri garantiide eesmärk oli kindlustada laevaomanike ettemakseid riski vastu, et laevatehas ei suuda tellimust täita.

(168) Poola mitmesugused kirjad, milles käsitleti Ekspordikrediidiagentuuri garantiisüsteemi, ([24]) näitavad, et kõnealused garantiid anti tehasele järgmiselt. Esmalt sõlmiti laevaomanikuga leping, mille tingimusena tehas pidi teatava aja jooksul tagama, et tootmise rahastamise garanteerib Ekspordikrediidiagentuur. Ekspordikrediidiagentuur tegi otsuse, kohustudes tagama kogu laeva rahastamise ettemaksete garanteerimise kaudu. Edasiste üksiklepingutega kinnitas Ekspordikrediidiagentuur iga üksiku ettemakse (mida tavaliselt oli neli) garantii. Ekspordikrediidiagentuuri kogurisk laevatehase suutmatuse korral tellimust täita oli tavaliselt 80 % ostuhinnast, s.o laevaomaniku poolt enne laeva kättesaamist makstud ettemaksete kogusummast. Riski kogusuurus oli teada, kui Ekspordikrediidiagentuur tegi otsuse laeva omanikupoolse rahastamise tagamise kohta. Garantii lõppes laeva üleandmisel.

([24]) Poola 2. septembri 2005. aasta vastus ametliku uurimise algatamise otsusele.

(169) Ekspordikrediidiagentuuri tegevus on mitmekülgne ([25]) ning selle võib põhijoontes jagada kommertstegevuseks ning riigikassa garanteeritud ja riigikassa nimel toimuvaks tegevuseks. Viimase jaoks kasutatakse eraldi pangakontot „Interes Narodowy". Gdynia laevatehase kontsernile, sealhulgas Gdański laevatehasele antud garantiid kuuluvad riigikassa garanteeritud tegevuse alla.

(170) Poola esitatud andmetel andis Ekspordikrediidiagentuur ettemaksegarantiisid tasu eest, mis olenes garantii summast. Kuni 35 miljoni Poola zloti suuruste garantiide korral on tasu 2 % aastas ja suuremate garantiide korral 1 % aastas. Tagatiseks nõuab Ekspordikrediidiagentuur laeva, ehitatava laeva või ehitusmaterjalide omanikuõiguse üleandmist.

(171) Tabel 4 näitab, et alates 1. maist 2004 on Gdański laevatehas saanud abi nimiväärtuses 405 030 629,80 Poola zlotti (ligikaudu 90 miljonit eurot).

(172) Kavaga nähakse ette ka uus riigiabi 46,7 miljoni Poola zloti suuruse kapitalisüsti ja 103,3 miljonit Poola zloti suuruse laenu näol. Kokku moodustaks uus abi 150 miljonit Poola zlotti (nimiväärtuses).

(173) Peale selle eeldatakse 2009. aasta ümberkorralduskavas, et kuni ümberkorraldusperioodi lõpuni saab Gdański laevatehas Ekspordikrediidiagentuurilt jätkuvalt garantiisid ligikaudses summas 180 miljonit Poola zlotti aastas. Eeldatakse, et garantiitasud on võimalikult suures vastavuses garantiikavaga, mis komisjoni kinnitusel ei sisalda riigiabi ([26]). Nimetatud kava kohaselt on kõrgeimasse riskikategooriasse kuuluvate, kuid siiski abikõlblike äriühingute jaoks garantiitasu garantiide puhul, mis on lühemad kui kaks aastat, […] % aastas, ning pikemate garantiide puhul […] % aastas.

(174) Kõikide ümberkorraldusmeetmete nimiväärtus kokku on 555 030 629,80 Poola zlotti (405 miljonit Poola zlotti juba antud abi ja 150 Poola zlotti kavandatud abi) ning Ekspordikrediidiagentuuri garantiide nimiväärtus kokku on ligikaudu 526 miljonit Poola zlotti (juba antud garantiide nimiväärtus 346 miljonit Poola zlotti ja Ekspordikrediidiagentuuri maksimaalne iga-aastane osalus 180 miljonit Poola zlotti).

([25]) Vt ka komisjoni 18. juuli 2007. aasta otsus abi N 105/07 (ekspordilepingutega seotud garantiikava) kohta, kokkuvõttev teatis avaldatud *Euroopa Liidu Teatajas* C 214, 13.9.2007. Kõnealuse otsusega kinnitas komisjon, et Ekspordikrediidiagentuuri garantiikava äriühingutele, mis ei ole rahalistes raskustes, ei sisalda riigiabi.

([26]) Vt ka komisjoni 18. juuli 2007. aasta otsus abi N 105/07 (ekspordilepingutega seotud garantiikava) kohta, kokkuvõttev teatis avaldatud *Euroopa Liidu Teatajas* C 214, 13.9.2007.

Tabel 4

Gdański laevatehasele pärast 1. maid 2004 antud riigiabi Poola ametiasutuste ja ISD Polska andmetel (Poola zlottides)

Nr	Abi andev asutus	Abimeede	Õiguslik alus:	Otsuse või kokkuleppe number	Abi andmise kuupäev	Jõustumise kuupäev	Ajavahemik, mille jaoks abi anti	Abi nimiväärtus
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1.	Sotsiaal-kindlustusfond	kustutamine	30. oktoobri 2002. aasta seadus	ARP presidendi 30. detsembri 2004. aasta otsus nr UPP/12/3/2004	30.12.2004	15.3.2005	ühekordne tehing	13 521 851,00 (*)
2.	Pomorze maksuamet	kustutamine	30. oktoobri 2002. aasta seadus	ARP presidendi 30. detsembri 2004. aasta otsus nr UPP/12/3/2004	30.12.2004	15.3.2005	ühekordne tehing	24 215 557,00 (*)
3.	Gdański I maksuamet	kustutamine	30. oktoobri 2002. aasta seadus	ARP presidendi 30. detsembri 2004. aasta otsus nr UPP/12/3/2004	30.12.2004	15.3.2005	ühekordne tehing	1 215 460,00 (*)
4.	Pomorze vojevood-konna marssal	kustutamine	30. oktoobri 2002. aasta seadus	ARP presidendi 30. detsembri 2004. aasta otsus nr UPP/12/3/2004	30.12.2004	15.3.2005	ühekordne tehing	698 462,00 (*)
5.	Sotsiaal-kindlustusfond	kustutamine	30. oktoobri 2002. aasta seadus	ARP presidendi 15. detsembri 2005. aasta otsus nr UPP/12/4/2005	15.12.2005	9.1.2006	ühekordne tehing	2 975 558,00 (*)
6.	Pomorze maksuamet	kustutamine	30. oktoobri 2002. aasta seadus	ARP presidendi 15. detsembri 2005. aasta otsus nr UPP/12/4/2005	15.12.2005	9.1.2006	ühekordne tehing	5 398 177,00 (*)
7.	Pomorze vojevood-konna marssal	kustutamine	30. oktoobri 2002. aasta seadus	ARP presidendi 15. detsembri 2005. aasta otsus nr UPP/12/4/2005	15.12.2005	9.1.2006	ühekordne tehing	138 531,00 (*)
8.	KPS	laen	KPSi põhikirjajärgne tegevus	laenuleping nr 03/06.2005	6.6.2005	9.6.2005	26.8.2005	7 000 000,00
9.	KPS	laen	KPSi põhikirjajärgne tegevus	laenuleping nr 02/10.2005	27.10.2005	28.10.2005	31.1.2006	6 000 000,00
10.	KPS	laen	KPSi põhikirjajärgne tegevus	laenuleping nr 01/01.2006	11.1.2006	17.1.2006	30.6.2006	9 000 000,00
11.	KPS	laen	KPSi põhikirjajärgne tegevus	laenuleping nr 03/07.2006	27.7.2006	7.8.2006	31.10.2006	4 000 000,00

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
12.	KPS	laen	KPSi põhikirjajärgne tegevus	laenuleping nr 03/07.2006	27.7.2006	22.9.2006	28.2.2007	8 000 000,00
13.	KPS	laen	KPSi põhikirjajärgne tegevus	laenuleping nr 01/11.2006	8.11.2006	16.11.2006	20.7.2007	4 000 000,00
14.	PHZ Cenzin	kapitalisüst	Poola 15. septembri 2000. aasta äriseadustik	21. detsembri 2006. aasta seadus	21.12.2006	27.12.2006 (esimene osa 7 miljonit PLN) ja 29.12.2006 (teine osa 13 miljonit PLN)	ühekordne kapitalisüst	20 000 000,00
15.	Gdynia laevatehas	kapitalisüst	Poola 15. septembri 2000. aasta äriseadustik	27. juuni 2005. aasta seadus	27.6.2005	2005. aasta juuli (esimene osa 12 miljonit PLN) ja 2005. aasta august (teine osa 8 miljonit PLN)	ühekordne kapitalisüst	20 000 000,00
16.	Riigikassa	garantii – laevad nr 8184/9–10, 8184/12–13 ja 8184/18	8. mai 1997. aasta seadus, mis käsitleb riigikassa ja teatavate juriidiliste isikute antud garantiisid (Poola ametlik väljaanne 2003/174, punkt 1689, koos hilisemate muudatustega)	Ministrite nõukogu dekreet nr 222/2004, 21.9.2004.	21.9.2004	1.10.2004	kuni 15.1.2008	161 285 903,00
17.	ARP	NORD/LB laenu garantii	ARP põhikirjajärgne tegevus	17. augusti 2005. aasta seadus	17.8.2005	17.8.2005	kuni 30.6.2000	20 000 000,00
18.	Sotsiaal-kindlustusfond	kohustuste sissenõudmata jätmine	—	—	—	1.5.2004	31.9.2009 (**)	95 354 830,80 (***)
19.	Gdański linn	kohustuste sissenõudmata jätmine	—	—	—	1.5.2004	31.9.2009 (**)	
20.	Gdański linn	kustutamine	29. augusti 1997. aasta maksuseadus	seni andmata	—	—	—	2 226 300,00
							KOKKU	**405 030 629,80**

(*) Peatüki 5a kohaselt ümberkorraldatud kohustused. Tabelis on esitatud ettevõtjale ülekantud kohustuste nimiväärtus. Poola ametiasutuste andmetel kanti ettevõtjale üle ka varad, mille väärtus oli vähemalt 45 % kohustuste nimiväärtusest.

(**) Kohustuste kavandatud tagasimaksekuupäev vastavalt 2009. aasta ümberkorralduskavale.

(***) 2009. aasta ümberkorralduskava kohaselt on sissenõudmata avalik-õiguslike kohustuste kogusumma 63 013 631 Poola zlotti; Poola ametiasutuste 9. jaanuari 2008. aasta kirjaga esitatud andmetel olid Gdański laevatehase kogunenud avalik-õiguslikud kohustused aga koos selleks ajaks kogunenud intressiga 90 245 096,76 Poola zlotti. Peale selle osutatakse ümberkorralduskulude kvantifitseerimisel 2009. aasta ümberkorralduskavas, et tehas peab tagasi maksma kogunenud avalik-õiguslikke kohustusi summas 95 354 830,90 Poola zlotti. Sel alusel leiab komisjon, et sissenõudmata avalik-õiguslike kohustuste kogusumma koos intressiga on 95 354 830,90 Poola zlotti.

III. **HINDAMINE**

1. **Komisjoni pädevus**

(175) Ühinemislepingu IV lisa punktis 3 kirjeldatakse ajutist korda. See moodustab uues liikmesriigis enne ELiga ühinemist jõustatud ja pärast ühinemist kohaldatavate abikavade ja üksikute abimeetmete hindamise õigusliku raamistiku.

(176) Meetmeid, mis jõustati enne ühinemist ja mis ei ole kohaldatavad pärast ühinemist, ei saa komisjon uurida ei ajutise korra ega EÜ asutamislepingu artikli 88 lõikes 2 sätestatud menetluse alusel.

(177) Meetmeid, mida ei jõustatud enne ühinemist, hindab komisjon aga teatatud abi või ebaseadusliku abina EÜ asutamislepingu artikli 88 lõikes 2 sätestatud menetluse alusel.

(178) Teatava meetme jõustamise kuupäeva kindlakstegemisel on määrav kriteerium õiguslikult siduv akt, milles liikmesriigi pädev asutus lubab abi anda ([27]). See, kas haldusakt on õiguslikult siduv või mitte, sõltub siseriiklikust õigusest. Eeskätt piiripealsete juhtumite korral peab komisjonil olema siiski võimalik asjaomased haldusaktid üle vaadata ning hinnata nende vormi ja sisu põhjal, kas need võivad olla tekitanud abisaajates õiguspärase ootuse, mis on Poola kohtu otsusega täitmisele pööratav. Selline riiklike haldusaktide läbivaatamise pädevus on lahutamatu osa komisjoni ainupädevusest kiita heaks erandeid üldisest keelust anda riigiabi meetmete jaoks, mis jõustati Poolas pärast 1. maid 2004.

(179) Enne ühinemist jõustatud meede on pärast ühinemist kohaldatav siis, kui see võib tingida lisaabi andmise või juba antud abi summa suurenemise, s.o juhul, kui riigi täpne majanduslik seotus ei ole teada ei meetme jõustamise ajal ega ka veel ühinemise kuupäeval.

([27]) Esimese astme kohtu 14. jaanuari 2004. aasta otsus kohtuasjas T-109/01: Fleuren Compost *vs.* komisjon (EKL 2004, lk I-I00127, punkt 74).

(180) Ametliku uurimismenetluse algatamise otsuses järeldas komisjon Poola esitatud teabe põhjal, et mitu komisjonile 8. oktoobril 2004 teatatud meedet on tegelikult – olgu teatatud või ebaseaduslik – uus abi, kuna see anti pärast 1. maid 2004 ehk pärast Poola ELiga ühinemise kuupäeva. Poola ja kolmandate isikute poolt pärast uurimismenetluse algatamist esitatud märkused ei veennud komisjoni oma järeldust muutma. Eelkõige on komisjon jätkuvalt seisukohal, et ta on pädev hindama, kas ametliku uurimismenetluse algatamise otsuse II lisa B osas esitatud meetmed on ühisturuga kokkusobivad. Komisjon märgib siiski, et mõned meetmed on kõrvale jäetud (ametliku uurimismenetluse algatamise otsuse II lisa B osa meetmed 23–25).

(181) Komisjon selgitab allpool, miks ta ei saa nõustuda Poola ja huvitatud isikute esitatud väidetega.

a) Avalik-õiguslike võlgade ümberkorraldamine peatüki 5a alusel

(182) Komisjon nõustub Gdynia laevatehase kontserni märkusega, et avalik-õiguslike kohustuste osalise tühistamise peatüki 5a alusel tingis IDA esimehe vastuvõetud ümberkorraldusotsus. Komisjon ei saa siiski nõustuda väitega, et see otsus võeti vastu 30. aprillil 2004, st enne Poola ühinemist ELiga. Komisjon põhjendas oma seisukohta seoses otsusega algatada ametlik uurimismenetlus ning ei Poola ega Gdynia laevatehase kontsern ei ole esitanud täiendavaid väiteid, mis seda seisukohta muudaksid. Komisjon kordab, et 30. aprilli 2004. aasta otsusega kiideti üksnes heaks 2004. aasta märtsi ümberkorralduskava, ja komisjon ei nõustu avalik-õiguslike kohustuste ümberkorraldamisega peatüki 5a kohaselt. IDA esimehel ei olnud võimalik enne ELiga ühinemist teha täieliku ümberkorraldamise otsust, kuna sel ajal ei olnud tal peatükiga 5a nõutavat kõikide avalik-õiguslike võlausaldajate nõusolekut nende kohustuste ümberkorraldamiseks ega ettevõtja nõusolekut. Komisjon märgib, et IDA esimees kinnitas seda tõsiasja, kui ta sedastas oma 30. aprilli 2004. aasta otsuses, et avalik-õiguslike kohustuste ümberkorraldamise lõpuleviimiseks peatüki 5a kohaselt on vaja täiendavat otsust, ja kui ta tegi ümberkorraldusotsuse 30. detsembril 2004, st pärast Poola ühinemist ELiga.

(183) Komisjon ei saa nõustuda Gdynia laevatehase kontserni väitega, et kõikide avalik-õiguslike võlausaldajate nõusolek nende nõudeõiguste ümberkorraldamiseks peatüki 5a kohaselt kujutab endast Poola õigusega nõutavat õiguslikult siduvat akti. Gdynia laevatehase kontsern väitis, et peatükk 5a ei ole muude õigusaktide suhtes, millega lubatakse avalik-õiguslike kohustuste ümberkorraldamist, eriseaduse (*lex specialis*) rollis ning et IDA esimehe ülesanne on ümberkorraldamist juhtida ja lihtsustada, mitte tegutseda konkreetsete kohustuste puhul asjaomaste avalik-õiguslike võlausaldajate nimel. Komisjon märgib, et sellist laadi Poola õiguse tõlgendamine on vastuolus kõikide seni Poola poolt esitatud märkustega ning peatüki 5a teksti ja loogikaga. On küll tõsi, et nagu on väitnud ka Gdynia laevatehase kontsern, „ei keela 30. oktoobri 2002. aasta seadus ümberkorraldusasutustel teha tühistamisotsuseid, kuivõrd see on neile lubatud üldsätete kohaselt". Kui nimetatud asutused seda siiski tegid, ei kehtiks kõnealuste kohustuste suhtes enam peatükk 5a ega sellega seotud eelised, mis on järgmised: õigus saada IDA-lt laenu, käimasoleva täitemenetluse peatamine, pankrotimenetluse peatamine ja võlgnetavatelt summadelt intressi lisandumata jäämine.

(184) Komisjon ei saa nõustuda Gdynia laevatehase kontserni väitega, et pärast 30. juunit 2006 ei lisandunud intressi peatüki 5a kohaselt ümberkorraldatud kohustustelt. Poola õiguse sellise tõlgenduse on Poola tagasi lükanud.

b) Ametliku uurimise algatamise otsuse II lisa B osa meede 23

(185) Komisjon ei saa nõustuda Poola väitega, et abi anti *de facto* tulenevalt sellest, et kõik asjaomased abi andvad asutused tegid suulise avalduse Poola laevatehaste ümberkorraldamisega seotud valitsuse töörühma (laevaehituse töörühm) koosolekul. Kui sellised avaldused üldse tehti, siis olid need üksnes suulised ja ilmselgelt oli vaja täiendavaid rakendusmeetmeid, et luua õiguspärased ootused Poola õiguse alusel.

c) Ametliku uurimise algatamise otsuse II lisa B osa meetmed 24–25

(186) Komisjon märgib, et ei Poola ega Gdynia laevatehase kontsern ei ole vaidlustanud tema järeldusi, et ametliku uurimise algatamise otsuse II lisa B osa meetmed 24–25 kujutavad endast uut abi ja kuuluvad seepärast EÜ asutamislepingu artikli 88 alusel komisjoni pädevusse.

2. **Riigiabi EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses**

2.1. *Riigiabi olemasolu*

(187) EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 1 kohaselt on igasugune liikmesriigi poolt või riigi ressurssidest ükskõik missugusel kujul antav abi, mis kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi, soodustades teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist, ühisturuga kokkusobimatu niivõrd, kuivõrd see kahjustab liikmesriikidevahelist kaubandust.

(188) Komisjon leiab, et kogu põhjendustes 105–170 ja tabelis 4 kirjeldatud abi anti riigi poolt või riigi ressurssidest ning kuna see anti ühele konkreetsele ettevõtjale, oli see valikuline.

(189) Gdański laevatehas on Euroopas suur laevatehas ja laevaehitusturul suur konkurent. Pärast 1. maid 2004 jätkati tehases konteinerlaevade ehitamist, konkureerides eelkõige Saksamaa ja Taani laevatehastega, mida Poola ja Gdynia laevatehase kontsern on kinnitanud ning millele Taani riik ja Taani laevaehitusühing juhtisid tähelepanu oma märkustes komisjoni otsuse kohta algatada ametlik uurimine. Konteinerlaevad moodustasid 2006. aasta lõpus 26 % Euroopa laevatehaste tellimustest ([28]). Laevatehases toodeti teraskonstruktsioone, plokke ja kooste, konkureerides mitme äriühinguga, kes tegutsevad teiste terviklaevasid ehitavate laevatehaste allhankijana. Viimasel kahel aastal on laevatehas hakanud tootma avamerelaevasid; see on valdkond, milles tegutsevad ka teised Euroopa – näiteks Norra – laevatehased.

(190) Gdański laevatehase pidev toetamine näiteks avalik-õiguslike kohustuste sissenõudmata jätmise, täitmisgarantiide ning paljude kapitalisüstide ja laenude näol võimaldas tehasel sõlmida lepinguid ilma kõiki kaasnevaid riske täielikult arvesse võtmata ja nende eest tasumata. Vastasel juhul oleksid tema konkurendid võtnud üle vähemalt osa tema turuosast.

(191) Eespool kirjeldatu põhjal järeldab komisjon, et Gdański laevatehasele antud riigiabi mõjutas liikmesriikidevahelist kaubandust.

([28]) Euroopa Laevaehitajate Liitude Ühenduse (*Community of European Shipyards Associations* – CESA) aastaruanne 2006–2007.

(192) Komisjon peab samuti kindlaks tegema, kas Gdański laevatehase toetuseks rakendatud meetmed andsid põhjendamatu eelise ning seeläbi kahjustasid või ähvardasid kahjustada konkurentsi.

(193) Komisjon on seisukohal, et riigiabile tuginemine võimaldas Gdański laevatehasel kasutada konkurentsi kahjustavaid tavasid, nagu näiteks tootmiskuludest madalama hinna määramine, ning ei pidanud leppima selliste tavadega tavaliselt kaasnevate tagajärgedega, nagu näiteks turult lahkumine.

(194) Lisaks märgib komisjon, et Gdański laevatehase peamine pikaajaline probleem oli see, et ta sõlmis lepinguid, mis osutusid kahjumlikuks tingituna Poola zloti pidevast tugevnemisest USA dollari suhtes, mis on laevaehitusäris üldiselt kasutatav vääring, ning terasplaatide maailmaturuhinna tõusmisest. Need välised tegurid märgiti laevatehase tegevust ohustavate peamiste teguritena ära juba 2003.–2008. aasta ümberkorralduskavas ja seejärel uuesti selle 2004. aasta märtsi muudetud versioonis, 2006. aasta ümberkorralduskavas ja viimasena 2009. aasta ümberkorralduskavas.

(195) Kuigi laevatehase juhatus oli nendest ohtudest teadlik, jätkati lepingute sõlmimist, võtmata riskide leevendamiseks meetmeid. Sellist äritava jätkati laevaehitusturu erakordselt kiirel kasvuperioodil aastatel 2004–2008, kui laevaehituse hinnad tõusid seniolematule tasemele. Selle tava tulemusena õnnestus laevatehasel säilitada äritegevus ja töötajad, kuid seda tavapärase laevaehitustegevuse suure kahjumi hinnaga.

(196) Eespool kirjeldatu alusel on komisjon seisukohal, et kogu põhjendustes 105–170 kirjeldatud Gdański laevatehasele antud abi kas kahjustas või ähvardas kahjustada konkurentsi laevaehitusturul.

(197) Komisjon märgib, et Poola ametiasutused on käesolevas otsuses käsitletud meetmete liigitamist riigiabiks vaidlustanud kõigest kahel juhul. Esiteks väitsid nad, et KPSi laenud Gdański laevatehasele ei kujutanud endast abi. Teiseks kahtlesid nad, kas Ekspordikrediidiagentuuri antud ja väidetavalt turumajanduse tingimustes tegutseva isiku põhimõttele vastavate garantiide näol on tegemist abiga. Lisaks ei teatanud Poola ametiasutused avalik-õiguslike kohustuste järjepidevast sissenõudmata jätmisest kui eraldi riigiabimeetmest.

(198) Komisjon selgitab allpool oma seisukohta, et need kolm meedet kujutavad endast konkurentsi moonutavat eelist.

a) Avalik-õiguslike kohustuste järjepidev sissenõudmata jätmine

(199) Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt [29] on avalik-õiguslike kohustuste järjepidev sissenõudmata jätmine riigiabi. Poola ametiasutuste esitatud teave [30] näitab selgelt, et Gdański laevatehasel on olulisi avalik-õiguslikke võlgnevusi, mis ulatuvad 2004. aastasse. Need on esitatud tabelis 4 meetmetena 18 ja 19. Poola ametiasutuste selgituste [31] kohaselt ei suutnud laevatehas pärast 1. maid 2004 oma ebakindla rahalise olukorra tõttu täita oma avalik-õiguslikke kohustusi õigeaegselt ja tema tasumata võlga lükati ilma asjaomaste avalik-õiguslike võlausaldajate ametliku otsuseta pidevalt edasi.

(200) 2009. aasta ümberkorralduskavas eeldatakse, et kogunenud avalik-õiguslike kohustuste eest tasutakse 2009. aasta septembris pärast seda, kui laevatehas saab uut riigiabi. See näitab, et alates 2004. aastast kogunenud avalik-õiguslikke kohustusi lükati tegelikult pidevalt piiramata või määramata ajaks edasi ning maksti tagasi üksnes juhuslikult, kui laevatehase rahavood seda võimaldasid, ja nüüd on neid tagasi maksta võimalik üksnes tänu täiendavale riigiabile. Komisjon leiab, et ükski turumajanduse tingimustes tegutsev võlausaldaja ei nõustuks talle võlgnetavate kohustuste edasilükkamisega piiramata ajaks. Lisaks ei ole Poola ametiasutused isegi pärast laevatehase erastamist ja ISD Polska 305 miljoni Poola zloti suurust kapitalisüsti võtnud meetmeid laevatehase kohustuste sissenõudmiseks. Poola ametiasutuste esitatud teave ei sisalda viiteid selle kohta, et avalik-õiguslikud võlausaldajad on võtnud meetmeid Gdański laevatehaselt saadaolevate avalik-õiguslike võlgade sissenõudmiseks, eeskätt sunniviisilise tagasinõudmise teel või pankrotiseaduse alusel. Seepärast järeldab komisjon, et võlgnikult selle avalik-õiguslike kohustuste järjepidev sissenõudmata jätmine on eelis, mida abisaaja ei oleks saanud turumajanduse tingimustes tegutsevalt võlausaldajalt ning mis seega kujutab endast (intressivaba) laenuga sarnast riigiabi.

[29] Kohtujurist Jacobsi ettepanek kohtuasjas C-256/97: DM Transport (EKL 1999, lk I-3915); Euroopa Kohtu 12. oktoobri 2000. aasta otsus kohtuasjas C-480/98: Hispaania vs. komisjon (EKL 2000, lk I-8717).

[30] Eelkõige 9. jaanuari 2008. aasta kirja 3. lisa.

[31] 9. jaanuaril 2009 esitatud märkused.

(201) 2009. aasta ümberkorralduskavas on sissenõudmata jäetud avalik-õiguslike kohustuste kogusummaks märgitud 63 013 631 Poola zlotti. Poola ametiasutuste 9. jaanuari 2008. aasta kirjas aga oli Gdański laevatehase avalik-õiguslike kohustuste kogusummaks sel ajal märgitud 90 245 096,76 Poola zlotti (sh kogunenud intress). Lisaks selgub 2009. aasta ümberkorralduskavast ümberkorralduskulude arvutuse puhul, et laevatehas peab avalik-õiguslikke kohustusi tagasi maksma kogusummas 95 354 830,90 Poola zlotti. Eeltoodule tuginedes leiab komisjon, et sissenõudmata jäetud avalik-õiguslike kohustuste kogusumma koos intressiga on 95 354 830,90 Poola zlotti; see summa on esitatud ka tabelis 4.

b) KPSi laenud

(202) Komisjon ei saa nõustuda Poola väitega, et KPSilt käibekapitalilaenudena saadud abi ei olnud riigiabi. Komisjon juhib tähelepanu asjaolule, et KPSi määratud intressimäär oli viitemäärast umbes 400 baaspunkti kõrgem. Samuti märgib komisjon, et Gdański laevatehas on olnud mitu aastat väga ebakindlas rahalises olukorras, kandes suurt kahjumit ja kogudes võlgasid. Muudest allikatest ei ole Gdański laevatehasel vahendeid oma tootmise jaoks hankida õnnestunud. Tema käibekapitali rahastati Ekspordikrediidiagentuuri garantiidega täielikult tagatud ettemaksetest, riigikassa garantiidega täielikult tagatud laenudest ja KPSi antud laenudest. Seepärast näib, et KPSi määratud intressimäär ei vasta võetud riskile. Tõsi küll, KPS nõudis tagatist, kuid selle väärtus on endiselt küsitav. Ilmselt ei õnnestunud KPSil saada laevatehase varade näol esimese järgu tagatist. Igatahes ei ole Poola esitanud üksikasjalikku teavet, mis võimaldaks komisjonil kindlaks määrata nõutud tagatise tegelikku väärtust.

(203) Lisaks märgib komisjon, et KPS loodi valitsuse fondina, millel olid üldised poliitilised eesmärgid ja mida rahastas täielikult või mille rahastamise tagas IDA kaudu riik. Dokumendi „Poola laevaehitussektori strateegia aastateks 2006–2010 (merelaevatehased)" järgi asutati KPS selleks, et korraldada laevatehaste tootmise rahastamist seni, kuni erainvestorid laevatehased üle võtavad. See strateegia, mille eesmärgid ei ole mitte ainult majanduslikud, vaid ka sotsiaalsed ja makromajanduslikud, ([32]) annab KPSile, aga ka IDA-le, riigikassale ja teistele pädevatele riigiasutustele mitmesugused volitused. KPSi finantsseosed IDA ja riigikassaga on selged ning KPS on pigem kanal, mille kaudu kantakse riigieelarvest eraldatud varasid üle Poola laevatehastele, sealhulgas Gdański laevatehasele.

(204) Lõpetuseks märgib komisjon, et 2009. aasta ümberkorralduskavast teatavas kirjas tunnistasid Poola ametiasutused, et KPSi laenu näol oli tegemist riigiabiga.

([32]) Poola laevaehitussektori strateegia aastateks 2006–2010 (merelaevatehased), vastu võetud 2006. aasta augustis, lk 7.

(205) Eeltoodut silmas pidades järeldab komisjon, et KPS ei toiminud Gdański laevatehasele käibekapitalilaenude andmisel turumajanduse tingimustes tegutseva investorina. Seepärast on need laenud, mis on loetletud tabelis 4, riigiabi.

c) Ekspordikrediidiagentuuri garantiid

(206) Esiteks märgib komisjon, et Ekspordikrediidiagentuuri täitmisgarantiid anti ametlikult Gdynia laevatehase kontsernile. Sellegipoolest kasutati teatavat osa nendest garantiidest üksnes laevaehituse rahastamiseks Gdański laevatehases, mis oli tol ajal Gdynia laevatehase kontserni tütarettevõte. Tänu nendele garantiidele suutis Gdański laevatehas saada uusi lepinguid ja jätkata laevaehitust.

(207) Pärast ametliku uurimismenetluse algatamise otsuse vastuvõtmist esitatud märkustes väitis Poola, et Ekspordikrediidiagentuuri garantiid Gdynia laevatehase kontsernile ei olnud riigiabi. Komisjon ei saa selle väitega nõustuda.

(208) Esiteks rõhutab komisjon, et Ekspordikrediidiagentuuri ettemaksegarantiisid tagab riigikassa ja et seonduvad tehingud toimuvad eraldi pangakontol „Interes Narodowy" nime all. Kui sellel kontol ei ole piisavalt vahendeid, võib Ekspordikrediidiagentuur võtta riigikassalt laenu või kasutada riigikassa laenugarantiisid. Turumajanduse tingimustes tegutseva isiku käsutuses selliseid tagatisi ei ole.

(209) Teiseks tuletab komisjon meelde oma 18. juuli 2007. aasta otsust menetluses N 105/2007, ([33]) milles kinnitati, et kava, mille alusel Ekspordikrediidiagentuur juhib riigikassa tagatud ekspordikindlustuse programmi, ei sisalda riigiabi. Muudele meetmetele lisaks hõlmab see kava ka sellist liiki täitmisgarantiisid, mida Gdański laevatehas on viimastel aastatel saanud. Komisjon märgib, et kavast jäetakse sõnaselgelt välja ([34]) rahalistes raskustes olevad äriühingud raskustes olevate äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antavat riigiabi käsitlevate suuniste ([35]) tähenduses. Kava tähtsaim tunnusjoon on see, et garantiitasud määratakse kindlaks riskihindamise põhjal. Näiteks kõrgeimasse riskikategooriasse kuuluva

([33]) Komisjoni 18. juuli 2007. aasta otsus menetluses N 105/07.
([34]) Ekspordikindlustuspoliitika komitee 20. detsembri 2006. aasta resolutsiooni 111/2006 artikli 3 lõike 1 punkt 1.
([35]) ELT C 244, 1.10.2004, lk 2.

äriühingu puhul on garantiitasu alla kaheaastaste garantiide puhul […] % aastas ning üle kaheaastaste garantiide puhul […] % aastas. Võrdluseks tuleb märkida, et Ekspordikrediidiagentuuri poolt Gdański laevatehasele antud garantiide puhul oli tasu 2 % aastas, kui garantii ei olnud suurem kui 35 miljonit Poola zlotti, ning 1 % aastas, kui garantii oli sellest summast suurem.

(210) Seepärast on selge, et Gdański laevatehasel kui raskustes oleval äriühingul ei ole õigust saada eespool kirjeldatud ja komisjoni poolt abi mittesisaldavaks tunnistatud kava alla kuuluvaid garantiisid. Järelikult sisaldavad Gdański laevatehasele antud garantiid abi.

(211) Samuti on ilmne, et laevatehaselt nõutud garantiitasu on tunduvalt väiksem elujõuliste äriühingute puhul rakendatavast baastasust ning mitu korda väiksem tasust, mida nõutakse eespool kirjeldatud kava raames abikõlblikelt kõrge riskiga äriühingutelt. Komisjon järeldab, et Gdański laevatehase makstud garantiitasu ei vasta turul kehtivale tasule ning seega on kõnealuste garantiide puhul tegemist riigiabiga.

(212) Kolmandaks, nagu on sätestatud komisjoni teatises EÜ asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamise kohta garantiidena antava riigiabi suhtes, ([36]) ei tohi laenusaaja, selleks et üksikut riigigarantiid ei loetaks riigiabiks, olla rahalistes raskustes. On ilmne, et käesoleval juhul see ei ole nii. Osutatud teatise kohaselt võib juhul, kui laenusaaja on rahalistes raskustes, garantii abi sisaldav osa olla sama suur kui garantiiga tagatud summa.

(213) Viimaseks märgib komisjon, et Gdański laevatehas sai garantiisid üksnes Ekspordikrediidiagentuurilt ja riigikassalt ning turult tal neid saada ei õnnestunud.

(214) Eespool kirjeldatut arvesse võttes järeldab komisjon, et Ekspordikrediidiagentuur ei toiminud Gdański laevatehasele garantiide andmisel turumajanduse tingimustes tegutseva investorina.

(215) Komisjon märgib, et seda liiki täitmisgarantiid on laevaehitussektoris tavalised. Garantiisid andev Ekspordikrediidiagentuur nõuab tagatisena laeva, ehitatava laeva ja ehitusmaterjalide omandi ülekandmist.

(216) Komisjon leiab, et Gdański laevatehasele pärast 1. maid 2004 antud garantiid sisaldavad riigiabi kogusummas 18,9 miljonit Poola zlotti. Selle summa arvutamisel võrreldi laevatehase makstud tasusid nende tasudega, mida oleks tavapäraselt turul nõutud. Leitakse, et turul nõutavad tasud võiks kindlaks määrata Ekspordikrediidiagentuuri abivaba kava alusel. Seda võrdlustaset suurendati 400 baaspunkti võrra, et võtta arvesse lisariski, mis on seotud abi andmisega sellisele rahalistes raskustes äriühingule nagu Gdański laevatehas.

(217) Samuti märgib komisjon, et 2009. aasta ümberkorralduskava kohaselt kavatseb Gdański laevatehas jätkuvalt kasutada Ekspordikrediidiagentuuri antud täitmisgarantiisid. Ta saab neid garantiisid tingimustel, mida komisjoni riigiabist vaba kava kohaselt ([37]) kohaldatakse kõige kõrgema riskiprofiiliga äriühingute suhtes. Eelkõige tähendab see, et garantiitasu on alla kaheaastaste garantiide puhul […] % aastas ning üle kaheaastaste garantiide puhul […] % aastas. Komisjon märgib, et sellised rahalistes raskustes äriühingud nagu Gdański laevatehas, ei ole kõnealuse kava alusel abimeetmete jaoks kõlblikud. Sellest järeldub, et Gdański laevatehase ümberkorraldamise ajal on Ekspordikrediidiagentuuri garantiide puhul tegemist riigiabiga.

(218) Komisjon leiab, et Ekspordikrediidiagentuuri kavandatud täitmisgarantiidele omase riigiabi osa suurust väljendab turul nõutavate tasude (pluss 400 baaspunkti, et võtta arvesse raskustes äriühingutele garantiide andmisega seotud lisariski) ja laevatehase tegelikult makstavate tasude vahe. Selliselt arvutatud abi osa on 28,8 miljonit Poola zlotti.

([36]) EÜT C 71, 11.3.2001, lk 14.

([37]) Komisjoni 18. juuli 2007. aasta otsus menetluses N 105/07.

K o k k u v õ t e

(219) Kokkuvõttes leiab komisjon, et kõik Gdański laevatehase toetuseks rakendatud ja tabelis 4 loetletud meetmed, põhjenduses 168 nimetatud kavandatud meetmed ja Ekspordikrediidiagentuuri täitmisgarantiid, mis on juba antud või antakse ümberkorraldusperioodi jooksul, kujutavad endast abi EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses.

2.2. *Poola ja kolmandate isikute võimalus esitada märkusi*

(220) Oma 1. juuni 2005. aasta otsusega algatas komisjon ametliku uurimismenetluse seoses terve rea meetmetega, sealhulgas võlgade ümberkorraldamine (kustutamine, edasilükkamine, maksegraafiku muutmine), mis põhineb erinevatel õiguslikel alustel ja on seotud teatava arvu avalik-õiguslike võlausaldajatega, kapitalisüstid ja riigikassa garantiid.

(221) Komisjon märkis sõnaselgelt, et ei saa nõustuda Poola väitega, et laevaomanike ettemakseid tuleks pidada omaosaluseks. Sellega seoses väljendas komisjon kahtlust, kas Ekspordikrediidiagentuuri antud ettemaksegarantiid pole mitte riigiabi, ning teatas, et kavatseb neid garantiisid uurida.

(222) Nii Poola kui ka Gdański laevatehase emaettevõtja esitasid oma märkused; kuigi nad vaidlustasid komisjoni pädevuse hinnata mõningate käsitletud meetmete kokkusobivust ühisturuga, ei vaidlustanud nad komisjoni järeldust, et juhul, kui need meetmed rakendati pärast Poola ühinemist ELiga, kujutavad need uut abi EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses. Ainus erand olid Ekspordikrediidiagentuuri antud garantiid, mis väidetavalt ei sisaldanud riigiabi. Hiljem väitis Poola, et riigiabi ei ole ka KPSi antud laenud. Samuti on komisjon kindlaks teinud täiendava teatamata abi, mis väljendub avalik-õiguslike kohustuste järjepidevas sissenõudmata jätmises. Komisjon on uurinud kolme eespool käsitletud meedet, et teha kindlaks, kas need sisaldavad riigiabi.

(223) Komisjoni uurimise jooksul on Poola valitsuse strateegiat Gdański laevatehase puhul mitmel korral oluliselt muudetud. Laevaehitussektori konsolideerimise strateegia asendati Gdynia ja Gdański laevatehaste eraldamise ning Gdański laevatehase erastamise strateegiaga.

(224) Nagu eespool kirjeldatud, on komisjon Poola ametiasutuste kui Gdański laevatehase omaniku, Gdański laevatehase enda ja Gdański laevatehase uue omanikuga (ISD Polska) korrapäraselt suhelnud. Komisjon on neid süstemaatiliselt teavitanud sellest, et kõik riigi vahenditest laevatehase toetuseks rakendatud meetmed on tõenäoliselt riigiabi EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses, võttes arvesse laevatehase ebakindlat rahalist olukorda ja riigiabi mittesisaldava välise rahastamise puudumist. Samuti hoiatas komisjon, et sellise riigiabi andmisega on rikutud EÜ asutamislepingu artikli 88 lõiget 3 ja see ei ole ühisturuga kokkusobiv. Samuti on komisjon mitu korda juhtinud tähelepanu asjaolule, et Ekspordikrediidiagentuuri poolt Gdynia laevatehase kontsernile antud ja Gdański laevatehases kasutatud garantiid on riigiabi.

(225) Uurimise käigus kogus komisjon üksikasjalikke andmeid KPSi tegevuse ja KPSilt laevatehasele antud käibekapitalilaenude kohta. Komisjon teatas Poolale, et suure tõenäosusega on need laenud riigiabi EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses.

(226) Viimaseks märkis komisjon uurimise käigus, et Gdański laevatehase avalik-õiguslike kohustuste hulk kasvab endiselt. Komisjon kogus sellekohast teavet ja teatas Poolale (kes on laevatehase võlausaldaja ja teatava ajani ka selle omanik), et avalik-õigusliku võla sissenõudmata jätmine või selle ümberkorraldamine võib olla riigiabi EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses.

3. **Abi kokkusobivus ühisturuga – EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 3 kohane erand**

(227) Meetmete peamine eesmärk on aidata rahalistes raskustes äriühingut ja hoida see pinnal. Sellisel juhul võib asjakohaste tingimuste täitmisel kohaldada EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punktis c ette nähtud erandit, mille kohaselt on riigiabi lubatud teatud majandustegevuste arendamise soodustamiseks, kui niisugune abi ei mõjuta ebasoovitavalt kaubandustingimusi määral, mis oleks vastuolus avalike huvidega. Raskustes olevate äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antavat abi reguleerivad praegu ühenduse suunised raskustes olevate äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antava riigiabi kohta ([38]) („suunised"), mis asendavad varasema, 1999. aastal vastuvõetud teksti ([39]) („1999. aasta suunised").

([38]) ELT C 244, 1.10.2004, lk 2.
([39]) EÜT C 288, 9.10.1999, lk 2.

(228) Suunistes kehtestatud üleminekusätete kohaselt nähakse ette, et teatised, mis registreeritakse enne 10. oktoobrit 2004, vaadatakse läbi teatiste esitamise ajal kehtivate kriteeriumide alusel (punkt 103). Käesoleva juhtumi puhul teatati komisjonile teatavatest meetmetest 8. oktoobril 2004, mil kehtisid 1999. aasta suunised. Siiski nähakse suunistega ette, et neid kohaldatakse iga sellise päästmis- või ümberkorraldusabi hindamiseks, mis on antud ilma komisjoni loata (ebaseaduslik abi), juhul kui kogu abi või osa sellest on antud pärast 1. oktoobrit 2004 (punkti 104 esimene lõik). Arvestades, et peaaegu kõik põhjendustes 105–170 kirjeldatud meetmed anti ebaseaduslikult pärast nimetatud kuupäeva, järeldab komisjon, et kohaldatakse 2004. aasta suuniseid.

(229) Suuniseid kohaldatakse kõikide sektorite äriühingute suhtes, välja arvatud suuniste punktis 18 loetletud erandid. Laevaehituse riigiabi raamistikus, ([40]) mis on laevaehitussektori riigiabi hindamise õiguslik raamistik, viidatakse suuniste punktile 12 kui päästmis- ja ümberkorraldusabi hindamise asjakohasele õiguslikule alusele.

(230) Suuniste punktis 17 esitatud määratluse kohaselt on ümberkorraldamine realistlik, ühtne ja laiaulatuslik kava, mille eesmärk on äriühingu elujõulisuse taastamine pikaks ajaks mõistliku aja jooksul. Ümberkorraldamine hõlmab tavaliselt järgmisi elemente: äriühingu tegevuse kõikide aspektide ümberkorraldamine ja äriühingu tegevuse reorganiseerimine ja ratsionaalsemaks muutmine; see hõlmab kahjumit tekitavast tegevusest loobumist ja finantsilist ümberkorraldamist. Riigiabiga toetatav ümberkorraldustegevus aga ei tohi piirduda rahalise abiga, mille otstarve on varasema kahjumi hüvitamine, kahjumi põhjusi lahendamata, st ilma tegeliku ümberkorraldamise teostamiseta. Lisaks peab ümberkorraldamine olema vähemalt osaliselt rahastatud äriühingu omavahenditest või riigiabist vabadest välisallikatest ning riigiabi peab piirduma miinimumiga, mis on vajalik äriühingu elujõulisuse taastamiseks. Viimaks tuleb abi moonutavate mõjude minimeerimiseks võtta kompensatsioonimeetmeid.

(231) Arvestades ümberkorraldusabi tugevat konkurentsi moonutavat mõju, leiab komisjon, et abi raskustes olevatele äriühingutele võib edendada majandustegevuse arengut, kahjustamata kaubandust määral, mis on vastuolus ühenduse huvidega, üksnes juhul, kui täidetakse kõik suunistes kehtestatud tingimused.

([40]) ELT C 317, 30.12.2003, lk 11.

a) Abikõlblikkus

(232) Et äriühingul oleks õigus ümberkorraldusabile, peab ta olema suuniste tähenduses raskustes äriühing. Nagu eespool tabelist 1 näha, on Gdański laevatehase majanduslikku olukorda vähemalt alates 2002. aastast iseloomustanud pidev maksejõuetus ja kasvav kahjum. Seetõttu on Gdański laevatehas raskustes äriühing suuniste punkti 11 tähenduses.

(233) Suuniste punktis 73 on sätestatud, et kui asjaomane äriühing on minevikus juba saanud päästmis- või ümberkorraldamisabi, sh abi, millest ei ole teatatud, ja kui päästmisabi andmine või ümberkorraldamisperiood on lõppenud või ümberkorraldamiskava peatatud (olenevalt sellest, mis on hilisem), ei luba komisjon edasist päästmis- või ümberkorraldamisabi (ühekordse abi põhimõte).

(234) Ametliku uurimise algatamise otsuses märkis komisjon, et Gdański laevatehases toimus 1998. aasta ümberkorraldamine, mida Poola ametiasutuste väitel ei rahastatud riigiabist. Komisjon nõustus selles küsimuses Poola ametiasutuste seisukohaga. Uurimine ei ole näidanud, et selle ümberkorraldamise rahastamisel oleks kasutatud riigiabi.

(235) Lisaks on Gdański laevatehasele riigiabi alates 2002. aastast antud üksnes ümberkorraldamise toetuseks.

(236) Seepärast järeldab komisjon, et ühekordse abi põhimõttest on kinni peetud.

b) Pikaajalise elujõulisuse taastamine

(237) Suuniste punkti 34 kohaselt peab abi andmise tingimuseks olema ümberkorralduskava rakendamine, mis võimaldab äriühingul taastada elujõulisuse mõistliku aja jooksul. Elujõulisuse taastamine tähendab, et äriühing on pärast ümberkorraldamise lõppemist suuteline kandma kõik kulud ja teenima kapitalilt küllaldaselt tulu, et konkureerida omal jõul. Ümberkorraldamine tuleb lõpule viia võimalikult kiiresti.

(238) Komisjon märgib, et uurimise käigus vaadati läbi kaks ümberkorralduskava (2004. ja 2006. aasta märtsi oma), mille oli koostanud laevatehase juhtkond ja heaks kiitnud tehase enamusomanik riik. Komisjon järeldas, et tal on jätkuvalt põhjust olla tõsiselt mures selle pärast, kas need kavad suudavad taastada tehase elujõulisuse. Järgmiseks hindas komisjon 2008. aastal ISD Polska poolt koostatud Gdański laevatehase ja Gdynia laevatehase ühist ümberkorralduskava. Oma 6. novembri 2008. aasta otsuses Gdynia laevatehasele antud riigiabi uurimise kohta ([41]) järeldas komisjon, et ei ole tõestatud, et kõnealune ühine ümberkorralduskava tagaks mõlema tehase pikaajalise elujõulisuse taastamise.

(239) Lõpuks esitasid Poola ametiasutused 2009. aastal ümberkorralduskava, mille oli koostanud Gdański laevatehase uus omanik ISD Polska ja mis vahetas välja kõik seni komisjonile esitatud ümberkorralduskavad. Seepärast piirdub komisjon oma järgnevas hinnangus üksnes selle, 2009. aasta ümberkorralduskavaga.

(240) Laevatehase raskused tingis ja neid süvendas aastatepikkune investeeringute tegematajätmine, halb juhtimine ning asjakohase riskide leevendamise strateegia puudumine. Need sisemised puudused koos laevaehitusturu tsüklilisusega, terasehindade tõusuga ning Poola zloti kallinemisega on põhjustanud tehase kahjumi olulise suurenemise, kohustuste kuhjumise, käibekapitali vähenemise ning täiendavad tõrked ja viivitused tootmisprotsessis.

(241) Komisjoni arvates on tõestatud, et esitatud ümberkorraldusmeetmed käsitlevad tehase probleeme küllaldaselt ning on piisavalt laiaulatuslikud, äriühingu tegevusalade mitmekesistamiseks valitud strateegia usaldusväärne ning finantsprognoosid realistlikel eeldustel põhinevad. Seega on näidatud, et 2009. aasta ümberkorralduskava viib laevatehase pikaajalise elujõulisuse taastamiseni.

(242) Komisjon märgib, et 2009. aasta ümberkorralduskava koostas tehase uus omanik, kes selle äriühingu omandamiseks investeerinud juba palju oma raha (305 miljoni Poola zloti suurune kapitalisüst ja […] miljonit Poola zlotti aktsiate tagasiostmiseks olemasolevatelt aktsionäridelt) ning kindlalt otsustanud kava täielikult ellu viia veendumuses, et see tasub end mõistlikult ära. Asjaolu, et eraettevõtja on tehasesse investeerinud palju vahendeid ning kavatseb 2009. aasta ümberkorralduskava rahastada, on komisjoni arvates märk ettevõtja usust Gdański laevatehase elujõulisuse taastamise võimalikkusse. Enamgi veel, ISD Polska on näidanud, et tal on raskustes äriühingute eduka ümberkorraldamisega väärtuslikke kogemusi (Huta Częstochowa), mis suurendab omakorda kava usaldusväärsust.

(243) Laevatehase äristrateegia osas on komisjon seisukohal, et selle tegevuse kavandatud mitmekesistamine vähendab äriühingu haavatavust laevaehitusturu tsüklilisuse suhtes ning võimaldab tal lisaks kasutada oma terasetöötlemise võimsust tõhusamalt ning kasutada ära avanevaid turuvõimalusi tuuleturbiinide tootmises. Peale selle on tehase tegevuse mitmekesistamise tulemusel võimalik hajutada äriühingu püsikulusid eri tegevusalade vahel, mis suurendab äriühingu vastupidavust muutuvatele turuoludele.

(244) Komisjon leiab, et kavandatud ümberkorraldusmeetmed käsitlevad laevatehase puudujääke asjakohaselt. Kava sisaldab üksikasjalikku strateegiat kõigi ümberkorraldusmeetmete rakendamiseks, eriti korralduse, planeerimise, tootmistsükli, tarnete, logistika ja tööjõu valdkonnas.

(245) Komisjon märgib, et kava näeb ette tööjõu laiaulatusliku ümberkorraldamise, mille käigus ühelt poolt vähendatakse tööjõu hulka ning teiselt poolt suurendatakse palkasid. Ümberkorralduskavas on aru saadud, et laevatehase põhiprobleemid on kõrge töölt puudumise määr, personali voolavus ning tööjõu- ja palgastruktuuri ebatõhusus. Komisjon on leiab, et kavandatud meetmed, nagu näiteks palkade suurendamine ning kindlate karjääride ja

([41]) Komisjoni 6. novembri 2008 o. aasta tsus K(2008) 6771 juhtumi C 17/05 kohta – Stocznia Gdyniale antav ümberkorraldusabi; seni avaldamata.

lojaalsussüsteemide rakendamine, lahendavad kõnealused probleemid. Komisjon märgib, et tööhõive on alates 2006. aastast juba vähenenud [… rohkem kui 20] % võrra. Otseselt tootmises suurenes 2008. aasta keskmine kuupalk võrreldes 2005. aastaga [… rohkem kui 20] %. Kava näeb ette täiendavad palgatõusud: […] % 2009. aastal, […] % 2010. aastal, […] % 2011. aastal ning […] % 2012. aastal; samas on kavas aru saadud ka sellest, et töötajate rahalised ootused on finantskriisi ning Gdynia ja Szczecini laevatehase sulgemise tõttu vähenenud.

(246) 2009. aasta ümberkorralduskavas on selgitatud, et tootmise tõhustamine ning tihedam koostöö allhankijatega tähendab seda, et tehas vajab vähem töötajaid. Kavas on kirjeldatud ka tööjõu vähendamise finantsmõju. Eespool esitatud argumente arvesse võttes asub komisjon seisukohale, et kavandatav tööjõu ümberkorraldamine on piisavalt laiaulatuslik, et lahendada laevatehase probleemid.

(247) Komisjon leiab, et kavandatud strateegia, mis näeb ette oluliselt vähendada laevaehitustegevust ning spetsialiseeruda pooleldi varustatud laevade tootmisele, on mõistlik. Enamgi veel, investor on tõendanud, et valitud strateegia on realistlik, arvestades et 2008. aastal tootis tehas kuuest tarnitud avamerelaevast kere viiele.

(248) Laevaehituses näeb kava ette mitmesugused meetmed, mis on suunatud laevatehase praeguste raskuste kõige tähtsamate välispõhjuste lahendamisele. Kava näeb ette, et laevaehituslepingutes hakatakse kasutama indekseerimisklausleid, et kanda materjali- ja palgariskid vähemalt osaliselt üle laevaomanikule. 2009. aasta ümberkorralduskava näeb ette ka üksikasjaliku riskimaandamispoliitika valuutariskide ohjamiseks. Komisjon leiab, et kõnealune meede on asjakohane. Komisjonile esitatud tundlikkuse analüüs näitab, et kavandatud meetmed muudavad äriühingu muutuvate turuolude, kaasa arvatud valuutakursside kõikumise suhtes suhteliselt vastupidavaks.

(249) Teraskonstruktsioonide tootmise kohta on ümberkorralduskavas eraldi äriplaan, mis põhineb ISD Polska väliskonsultandi koostatud turuanalüüsil. Kavas rõhutatakse, et selle turusegmendi arengu väljavaated Poolas on head, ning tõstetakse esile Läänemere läheduse eeliseid. Lisaks peaksid ISD Polska kogemused teraskonstruktsioonide tootmise ja müügiga suurendama äriühingu tugevust. Kava näeb tootmismahu eesmärgiks alates 2013. aastast ette ligikaudu [… rohkem kui 50 000] tonni, mis tuleb saavutada tootmismahu järkjärgulise suurendamisega lähiaastatel. Sellise mahuga kuuluks Gdański laevatehasele […] % Poola turust.

(250) On tõendatud, et teraskonstruktsioonide tootmise laiendamise kavad on realistlikud, sest juba 2008. aastal, mis oli tehase esimene tegevusaasta pärast selle ülevõtmist ISD Polska poolt, suutis tehas toota ja müüa rohkem kui 10 000 tonni teraskonstruktsioone, mis oli oluliselt rohkem, kui investor oli algselt oodanud. Pealegi suutis ISD Polska Huta Częstochowas suurendada müüki 2004. aasta [… rohkem kui 30 000] tonnilt 2006. aastal [… rohkem kui 50 000] tonnini ning 2008. aastal [… rohkem kui 90 000] tonnini.

(251) Teraskonstruktsioonide tootmine on Poolas pidevalt kasvanud alates 1990. aastatest. 2003. aastal moodustas Poola tootjate toodetud teraskonstruktsioonide koguväärtus 6 miljonit Poola zlotti. 2006. ja 2007. aastal oli sama näitaja vastavalt 9,4 ja 12,5 miljonit Poola zlotti. See viitab turu arengule tõusujoones. Eeldatakse, et nõudlus teraskonstruktsioonide järele Poolas suureneb tulevastel aastatel veelgi. Äriplaanis tunnistatakse, et praeguse finantskriisi tõttu on nõudlus vähenenud, kuid eeldatakse, et see hakkab kasvama tänu investeeringutele Poolasse, mida kaasrahastatakse ELi struktuurifondidest ja tähtsatest infrastruktuuriprojektidest.

(252) Investor on esitanud koopiad olemasolevatest teraskonstruktsioonide tarnelepingutest, nagu näiteks […] Sp. z o.o. tellimus ISD Trade'ile (ISD kontsernis teraskonstruktsioonide müügiga tegelev tütarettevõte) teraskonstruktsioonide tarnimiseks 2008. aastal kogumahus 25–30 000 tonni. Kuigi ei ole selge, kui suur osa sellest tellimusest täidetakse Gdański laevatehases ja kui suur Huta Częstochowas, on see märk selle kohta, et turul on nõudlus olemas ning et ISD Polska oskab kliente ligi meelitada ja leida oma toodetele ostjaid. Seega leiab komisjon, et 2009. aasta ümberkorralduskavas ette nähtud teraskonstruktsioonide müügiplaan on realistlik.

(253) On tõendatud, et eeldatavad kasumimarginaalid on realistlikud. Need on ISD Polska praegustest väiksemad (2006. aastal […rohkem kui 10] %, 2007. aastal […10–20] % ning 2008. aastal […rohkem kui 10] % läbimüügist), kuid Gdański laevatehase intressi-, maksude ja kulumieelne tulu (EBITDA) eeldatav tulevane marginaal on […kuni 10] %. Seepärast on komisjon seisukohal, et teraskonstruktsioonide tootmise puhul eeldatavad müügi- ja finantstulemusi võib pidada usaldusväärseteks ja usutavateks.

(254) Komisjon märgib, et teraskonstruktsioonide tootmine Gdański laevatehases hakkab toimuma praegu laevaehituseks kasutatava terasetöötlemise võimsuse põhjal. Seepärast saavutatakse tootmise oluline kasv suhteliselt väheste investeeringutega, millest annab tunnistust teraskonstruktsioonide suhteliselt kõrge sisemine tasuvuslävi.

(255) Esitatud andmete põhjal teeb komisjon järelduse, et teraskonstruktsioonide tootmine, mis moodustab uue tehase tegevusest lahutamatu ja olulise osa, põhineb äriühingu konkurentsipositsiooni usaldusväärsel analüüsil. Turuanalüüs näitab, et eeldatavad müügi- ja finantstulemid on realistlikud. On tõendatud, et kava põhineb realistlikel eeldustel.

(256) 2009. aasta ümberkorralduskava sisaldab eraldi äriplaani Gdański laevatehase tuuleturbiinide tootmise kohta. Selle aluseks on turuanalüüs, mis lubab häid väljavaateid sellesse turusegmenti sisenevatele äriühingutele. Äriühingu eeliseks on korrapärased tarned Huta Częstochowast, hea asukoht, mis võimaldab tooteid turustada meritsi, ning ISD Polska kogemused tuuleturbiinide osade tootmisel. Kavas on samuti tõendatud, et nõudlus tuuleturbiinide järele kasvab seadusandlike stiimulite (taastuvenergia allikate kasutamine) ning majanduslike tegurite (nt toormehindade kõikumise) ajel. Sõltumatud analüüsid näitavad, et 2010. aastal toodetakse tuuleturbiinidega kogu maailmas 172 miljonit MW, mis kasvab 2015. aastaks 378 miljoni MWni ([42]).

(257) Äriühing on esitanud tõendid selle kohta, et ta on 2009. aasta veebruaris ja aprillis suhelnud tuuleturbiinide tehase potentsiaalsete ostjatega ([43]). Seejuures sai ta kinnitust investori eeldustele projekti arendamise kulude ja ajakava kohta.

(258) Kavas tutvustatakse üksikasjalikult finantsprognooside aluseks olevaid eeldusi, nagu näiteks potentsiaalsetelt ostjatelt kogutud andmete põhjal tehtud tulukalkulatsioonid, energia- ja terasehindade prognoosidel põhinevad kulukalkulatsioonid, töötajate arv ligi […] jms. Komisjon leiab, et on tõendatud, et need eeldused on usutavad ning eeldatavad finantstulemused seega realistlikud.

(259) Asjaolu, et tuuleturbiinide tootmisse investeerimise rahastamise vastu on huvi üles näidanud kaks panka, on omakorda märk selle kohta, et projekt on usaldusväärne ning et turg usub selle pikaajalisse elujõulisusesse.

(260) Komisjoni arvates on tõendatud, et rahanduslikud koondprognoosid tehase kõigi kolme tegevusala kohta on usaldusväärsed ning viitavad sellele, et kava rakendamine viib tehase pikaajalise elujõulisuse taastamiseni.

([42]) Ülemaailmse Tuuleenergia Assotsiatsiooni prognoos – baasstsenaarium, 2009. aasta ümberkorralduskava 7. lisa, lk 54.

([43]) 2009. aasta ümberkorralduskava 18. lisa.

(261) Komisjon on seisukohal, et prognooside aluseks olevad eeldused on mõistlikud. On tõendatud, et nad põhinevad usaldusväärsetel allikatel ning on realistlikud. Tarbijaning energiahindade eeldatav tõus ning pankadevaheliste intressimäärade puhul eeldatavad arengusuunad põhinevad sõltumatutel analüüsidel. Laevade eeldatavad müügihinnad põhinevad seni saavutatud tulemustel, kehtivatel lepinguhindadel, eellepingutel ja turuandmetel.

(262) Palkade osas märgib komisjon, et tehase palgad on juba oluliselt tõusnud. Finantsmudelis eeldatakse, et keskmine tööjõukulu tunnis suureneb aastatel 2009–2018 […rohkem kui 40] %. Kuigi tehase keskmine palk on juba 2009. aastal […ligikaudu 15] % kõrgem kui 2007. aastal, näeb kava ette palgatõusu jätkumise. Arvestades eespool kirjeldatud tegureid ning praegust majanduskriisi ja Poola tööturu olukorra halvenemist, eriti laevaehitussektoris, leiab komisjon, et palkade arengu puhul tehtud eeldused on õiged.

(263) Lõpuks näitab tundlikkuse analüüs, et Gdański laevatehas muutub kava tulemusel piisavalt tugevaks, et tulla toime oma tegevuse peamiste riskiteguritega. Komisjoni järeldusel näitab tundlikkuse analüüs, et finantsprognoosid on nende aluseks olevate eelduste muutumise suhtes suhteliselt immuunsed.

(264) Eespool esitatu põhjal teeb komisjon järelduse, et 2009. aasta ümberkorralduskava on piisavalt jõuline, et tagada Gdański laevatehase elujõulisuse taastamine.

c) Rangelt miinimumiga piirduv abi

(265) Suuniste punkti 43 kohaselt peab toetuse suurus rangelt piirduma ettevõetavaks ümberkorraldamiseks vajamineva miinimumiga. Abisaajalt oodatakse märkimisväärset omaosalust ümberkorraldamise rahastamises kas omavahenditest või turutingimustel toimuva välise rahastamise kaudu. Selline omaosalus on ühest küljest märk, et turg usub äriühingu elujõulisuse taastamisse, ning teisest küljest aitab see tagada, et riigiabi piirdub üksnes miinimumiga. Suurte ettevõtete nagu Gdański laevatehase puhul peaks selline omaosalus olema vähemalt 50 % ümberkorralduskuludest. Äriühingu omaosalus peab olema tegelik ja ajakohane ning välistama oodatava kasumi ja rahavood (suuniste punkt 43).

(266) Ümberkorralduskulusid ja rahastamisallikaid on kirjeldatud eespool põhjenduses 134. Komisjon märgib, et arvesse tuleks võtta ka rahalisi kulusid, mis on seotud riigi subsideeritavate täitmisgarantiidega. Kokku ulatuksid ümberkorralduskulud seega [… rohkem kui 1 000] miljoni zlotini. Nende hulka kuuluvad kulud summas [… rohkem kui 1 000] miljonit Poola zlotti, mida on kirjeldatud eespool põhjenduses 134, abi osa tehasele varem antud täitmisgarantiides, mis on spetsiifiline, kuid laevaehituses tavaline nähtus, summas 18,9 miljonit Poola zlotti, nagu seda on kirjeldatud eespool põhjenduses 216, ning abi osa tulevastes täitmisgarantiides summas 28,8 miljonit Poola zlotti, nagu seda on kirjeldatud eespool põhjenduses 218.

(267) Komisjon on seisukohal, et ümberkorralduskulud piirduvad vajaliku miinimumiga ning on nõuetekohaselt põhjendatud. Ümberkorralduskavas esitatakse selge ja üksikasjalik investeerimiskava. Tagasimaksmisele kuuluvad era- ja avalik-õiguslikud võlakohustused on hästi määratletud. Kavas tutvustatakse ja selgitatakse hästi tööjõu ümberkorraldamise kulusid ning näidatakse ära äriühingu bilansi parandamiseks vajalik kapital. Seoses 2009. aasta ümberkorralduskavas selgitatud perioodiga pärast 1. maid 2004 ning enne praegust ümberkorraldamist, märgib komisjon, et tehasele antud riigiabi kasutati kahjumi katmiseks ning tehase pinnalhoidmiseks ning seepärast võib seda pidada abivahendiks äriühingu likviidsusvajaduste rahuldamisel kõnealusel perioodil.

(268) Ümberkorralduskavas eeldatakse, et äriühingu omaosalus Gdański laevatehase ümberkorralduskuludes tuleb järgmistest allikatest: ISD Polska kapitalisüst (305 miljonit Poola zlotti), üleliigse vara müügist ja liisimisest saadav tulu ([…] miljonit Poola zlotti) ning turutingimustel toimuv välisrahastamine, s.o pangalaenud ([…] miljonit Poola zlotti).

(269) Komisjoni hinnang äriühingu omaosaluse osadele on esitatud allpool.

(270) Esiteks on eraettevõtja ISD Polska kapitalisüst summas 305 miljonit Poola zlotti juba registreeritud ja sisse makstud. Seepärast teeb komisjon järelduse, et seda tuleks käsitleda äriühingu reaalse ja tegeliku omaosalusena, nagu on nõutud suunistes.

(271) Teiseks on komisjon olemasolevate andmete põhjal nõus sellega, et äriühingu reaalse ja tegeliku omaosalusena tuleks käsitleda ka äriühingu varade müügist või rentimisest saadavat tulu, kuna esitatud on selle analüüs ja põhjendus. Müügi/renditulu moodustab ligikaudu […] miljonit Poola zlotti.

(272) Rahastamise kohta summas […] miljonit Poola zlotti, mille äriühing kavatseb turutingimustel hankida välisallikatest, märgib komisjon, et äriühing on esitanud kahe panga tingimuslikud kohustused kaasrahastada tuuleturbiinide projekti arendamist kogusummas […] miljonit Poola zlotti. Komisjon leiab, et nendest piisab, et käsitleda sellist rahastamist vabana riigiabist ning suuniste tähenduses reaalse ja tegelikuna. Esiteks põhinevad pankade kohustused nende enda hinnangul tuuleturbiinide tootmise äriplaanile ning nad on ka kinnitanud projekti usaldusväärsust ja eeldatavaid finantstulemeid. Teiseks sõltub pankade esitatud tingimuste täitmine peamiselt ISD Stoczniast ja mitte välistest või ettearvamatutest asjaoludest. Lõpuks on pangad kinnitanud, et nad annavad laenu kehtivatel turutingimustel ilma riigi garantiideta.

(273) Tegevuslubade ning pankade nõutava tagatise osas märgib komisjon, et ISD Stocznia on juba astunud samme pankade nõuete täitmiseks. Esiteks on äriühing taotlenud sadamavaldajatelt ja riigikassalt luba maa üleandmiseks Gdański laevatehaselt juriidilisele isikule ISD Energia Sp. z o.o., kes tegeleb muu hulgas tuuleturbiinide tootmisega. Selle loa taotlemise nõue on seadusega ette nähtud, kuna kõnealune maa jääb sadama territooriumile, kuid miski ei viita sellele, et loa andmisest võidakse keelduda. Teiseks on ISD Stocznia tagatise kohta, milleks on kõnealusele maale seatud hüpoteek, esitanud järgmise selgituse. Praegu katab hüpoteek laevatehase avalik-õiguslikke kohustusi. Kui ümberkorralduskava on heaks kiidetud ja kavandatud abi saadud, maksab tehas tasumata kohustused kavakohaselt tagasi ning maa vabastatakse hüpoteegi alt. Seepärast asub komisjon seisukohale, et ISD Stocznia täidab suure tõenäosusega need kaks tingimust. Kui käesolev otsus on vastu võetud, jääb ainsaks nõudeks pankade otsustusorganite heakskiit. Eespool selgitatut arvesse võttes on komisjon seisukohal, et tuuleturbiinide projekti jaoks kavandatud välisrahastamist summas […] miljonit Poola zlotti võib pidada vabaks riigiabist ning äriühingu oma reaalseks ja tegelikuks omaosaluseks ümberkorralduskulude katmisel.

(274) Kokkuvõtteks on komisjon seisukohal, et rahastamist summas […ligikaudu 500] miljonit (305 miljonit + […] miljonit + […] miljonit) Poola zlotti võib pidada äriühingu reaalseks ja tegelikuks omaosaluseks ümberkorralduskulude rahastamisel. Kuivõrd ümberkorralduskulude kogusumma on [… rohkem kui 1 000] miljonit Poola zlotti, moodustab äriühingu omaosalus eespool esitatud summas sellest 45 %.

(275) Komisjon märgib samuti, et tehase ümberkorraldamine algas juba 2002. aastal. Oma otsuses ametliku uurimismenetluse algatamise kohta märkis komisjon, et selle hindamisel, kas tehasele pärast Poola ühinemist ELiga antud riigiabi on piirdunud vajaliku miinimumiga, tuleb arvesse võtta tehasele enne ühinemist antud abi.

(276) Nagu ametliku uurimismenetluse algatamise otsuses märgitud, sai Gdański laevatehas aastatel 2002–2004 riigiabi summas 157 miljonit Poola zlotti. Komisjon leiab, et see summa katab äriühingu maksejõulisuse säilitamiseks vajalikud kulud sellel perioodil. Seega on ümberkorralduskulude kogusumma alates 2002. aastast […] miljonit Poola zlotti. Seetõttu moodustab äriühingu omaosalus summas [… ligikaudu 500] miljonit Poola zlotti sellest 40 %.

(277) Komisjon märgib, et kuigi 40 % osalus on suur, jääb see ikkagi allapoole 50 % künnist, nagu on nõutud suunistes. Vastavalt suuniste punktile 44 võib komisjon siiski erakorraliste asjaolude ja eriliste raskuste puhul nõustuda väiksema omaosalusega. Esiteks on 40 % osalus suur. Teiseks asub äriühing EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punkti a kohases regionaalabikõlblikus piirkonnas, mis vastavalt suuniste punktile 56 võib õigustada väiksemat omaosalust ([44]). Kolmandaks märgib komisjon, et Gdański laevatehas on olnud rahalistes raskustes kaua. Vaatamata sellele, et 1996. aastal kuulutati välja tema pankrot ning Gdynia laevatehas tema 1998. aastal üle võttis, ei ole tehas (ning tema emaühing) viinud ellu asjakohaseid struktuurimuutusi, et järk-järgult kohaneda turumajanduse ning rahvusvahelise konkurentsiga. Pärast Poola ühinemist ELiga jäi tehas rohkem kui kolmeks aastaks riigi omandisse ning igasugune tehase aktsionäride poolne toetus sellel ajal kujutas endast riigiabi. Kuna tehase erastamine toimus alles 2007. aastal, oleks praegusel eraomanikul raske tagada omaosalus, mis vastaks nendele suurtele summadele, ohustamata seejuures oma investeeringu mõistlikku tasuvust ning tehase elujõulisuse taastamist.

(278) Komisjon tunnustab ka tõsiasja, et Poola ametiasutustel on õnnestunud tehas erastada, ning asub seepärast seisukohale, et äriühingu omaosalus on nendel asjaoludel juba niigi suur. Komisjon märgib, et ebaõnnestunud katsed erastada ja ümber korraldada kaht teist Poola laevatehast Gdynias ja Szczecinis viitavad raskustele erainvestorite ligimeelitamisel, kes oleksid valmis panustama palju raha ümberkorraldamisse niivõrd halva käekäiguga sektoris. Seepärast võib ISD Polska suurt panust Gdański laevatehasesse pidada maksimaalseks võimalikuks.

(279) Lõpuks märgib komisjon, et kui võtta arvesse ainult pärast 2004. aastat kogunenud ümberkorralduskulusid (kaasa arvatud riigiabist rahastatud likviidsusvajadused), moodustab äriühingu omaosalus kulude kogusummast 45 %. Tehasele aastatel 2002–2004 antud riigiabi tõttu väheneb see osalus 40 %ni, mida komisjon peab vastuvõetavaks eespool selgitatud ja järgmistel põhjustel. Enne 2004, selle abi andmise ajal, kohaldati 1999. aasta suuniseid ning need ei näinud omaosaluse puhul ette 50 % künnist. Arvestades neid suuniseid ning komisjoni toonast otsustuspraktikat, oleks 40 % omaosalus tõenäoliselt loetud piisavaks.

(280) Kokkuvõtteks asub komisjon käesolevas asjas seisukohale, et arvestades pikka aega, mil riigi omandis püüti säilitada äriühingu maksejõulisust, ning asjaolu, et tehas lõpuks erastati, on 40 % omaosalus piisavalt suur ja tagab, et abi piirdub vajaliku miinimumiga, mis võimaldab Gdański laevatehase ümberkorraldamise ning tema elujõulisuse taastamise.

(281) Komisjon märgib, et lisaks ümberkorralduskulude katteks antavale abile kavatseb Gdański laevatehas jätkata oma käibekapitali vajaduste rahastamist riigiabiga, mida ta saab Ekspordikrediidiagentuuri täitmisgarantiide kujul. Garantiisid antakse talle samadel tingimustel, kui need, mida kohaldatakse komisjoni heakskiidetud abivaba kava alusel ([45]) kõrgema riskikategooria äriühingute suhtes. Komisjon märgib, et nagu selgitatud põhjenduses 214, kujutavad need garantiid endast riigiabi. Komisjon leiab siiski, et nende garantiide tingimused, eriti hindade osas, on kooskõlas eespool osutatud

([44]) Komisjoni 22. veebruari 2006. aasta otsus N 464/05 AB Kauno ketaus liejyklale antava ümberkorraldusabi kohta (ELT C 270, 7.11.2006, lk 2).

([45]) Komisjoni 18. juuli 2007. aasta otsus menetluses N 105/07 – ekspordilepingutega seotud garantiikava; kokkuvõttev teatis on avaldatud *Euroopa Liidu Teatajas* C 214, 13.9.2007.

garantiikava tingimustega, mis tagab, et abi piirdub vajaliku miinimumiga. Komisjon tunnistab ka vajadust nende garantiide järele, mida selles sektoris kasutatakse üldiselt ning mitte ainult rahalistes raskustes äriühingute poolt.

d) Põhjendamatu konkurentsimoonutuse vältimine

(282) Vastavalt suuniste punktidele 38–42 tuleb võtta meetmeid, et võimalikult ulatuslikult vähendada abi mis tahes kahjulikke mõjusid konkurentidele. Abi ei tohi põhjustada põhjendamatuid konkurentsimoonutusi. Harilikult tähendab see seda, et pärast ümberkorraldamist tuleb piirata äriühingu turuosa. Äriühingu esindatuse kohustuslik piiramine või vähendamine asjaomasel turul kujutab endast kompensatsioonimeedet äriühingu konkurentide jaoks. Meede peab olema võrdeline abi moonutava mõjuga ja äriühingu suhtelise tähtsusega turul või turgudel.

(283) Komisjon märgib, et Gdański laevatehas on alates 2002. aastast saanud palju abi ning tema esindatust turul on olnudki võimalik tänu pidevale riigiabile, mida talle on antud mitmesugusel kujul: tema avalik-õiguslike kohustuste sissenõudmata jätmine, soodsatel tingimustel laenud, kapitalisüstid ning ettemaksegarantiid, ilma milleta tehas ei oleks saanud lepinguid täita. Peale selle märgib komisjon, et laevatehas kuulub Poola kolme suurima ja Euroopa tähtsaimate tootjate hulka, mis süvendab abi põhjustatud konkurentsimoonutusi. Seepärast peavad meetmed vastavalt suuniste punktile 40 olema piisavalt laiaulatuslikud, et olla võrdelised abi moonutava mõjuga. Komisjon leiab, et esitatud kompensatsioonimeetmed piiravad Gdański laevatehasele antud abi põhjustatud konkurentsimoonutusi piisavalt.

(284) Esiteks märgib komisjon, et tehase laevaehitusvõimsus väheneb oluliselt tootmisvarade mahakandmisega, mis on laevaehituses hädavajalikud ja mis on seni tekitanud kitsaskohti: kaks kolmest ellingust.

(285) Komisjon leiab, et kahe ellingu sulgemine on piisav järgmistel põhjustel. Vajaliku kapitali vähendamise ulatuse kindlaksmääramisel hindas komisjon tehase olemasolevat tehnilist võimsust ning võrdles seda võimsusega, mille tehas võib saavutada pärast ümberkorraldamist ning tootmise tõhustamist. Võimsuse vähendamise eesmärk oli tagada, et tehase tehniline võimsus oleks pärast riigiabist rahastatavat ümberkorraldamist väiksem kui enne seda.

(286) Gdański laevatehase konsultandi andmetel oli tehase võimsus enne mis tahes ümberkorraldusmeetmete rakendamist 165 000 CGT. 2009. aasta ümberkorralduskava tagab, et tehase ainsa allesjääva ellingu või mis tahes muu veeskamisrajatise tulevane võimsus on ainult ligikaudu kuni 100 000 CGT. Seega on ilmne, et tehase võimsus väheneb ligikaudu 39 %.

(287) Lisaks on tehas võtnud endale kohustuse mitte kasutada korraga rohkem kui üht veeskamisrajatist, s.o ainult kas olemasolevat ellingut B1 või mis tahes muud rajatist, mille tehas võib omandada või mis võib muul moel olla tema käsutuses. Komisjon märgib, et tehas on tõepoolest võtnud endale juhuks, kui ta hakkab kasutama uut veeskamisrajatist, kohustuse lõpetada kohe ellingu B1 rendileping.

(288) Kolmest kahe ellingu sulgemine ning kohustus mitte kasutada korraga rohkem kui üht veeskamisrajatist, millele lisandub tehnilise võimsuse vähendamine ligikaudu 100 000 CGTni, leevendavad komisjoni kahtlusi ning tagavad, et võimsuse vähendamine on piisavalt laiaulatuslik, et tagada tehase konkurentidele asjakohane kompensatsioon.

(289) Lisaks märgib komisjon, et 2009. aasta ümberkorralduskavas on ette nähtud, et äriühing vähendab oluliselt oma laevaehitustegevuse mahtu. Äriühing kavatseb laevade ehitamise suures osas lõpetada. Seega väheneb oluliselt äriühingu esindatus turgudel, kus konkurentsimoonutused tekkisid.

(290) Komisjon märgib, et kompensatsioonimeetmed tuleks pärast riigiabi saamist rakendada võimalikult kiiresti. Käesoleval juhul on äriühing tõendanud, et kõnealused kaks ellingut suletakse võimalikult kiiresti, võttes arvesse tehase kohustust tarnida olemasolevate siduvate lepingute järgsed laevad nende omanikele. Ellingute varasem sulgemine tekitaks tõsiseid häireid tootmistsüklis ning teeks lepingujärgsete laevade tarnimise võimatuks. Komisjon on seisukohal, et sulgemiste kavandatud ajastus on põhjendatud. Komisjon märgib, et mõlema ellingu sulgemine on juba ette nähtud, kuna äriühing sõlmis 2009. aastal ellingute omanikuga lepingu, mille kohaselt rendileping lõpeb ellingu B5 puhul 1. juulil 2009 ning ellingu B3 puhul 1. jaanuaril 2010.

(291) Komisjon on lisaks seisukohal, et konkurentsimoonutuste piiramine on tagatud ka asjaolu tõttu, et tehas on võtnud endale kohustuse pidada kinni aastase tootmisvõimsuse ülempiirist 100 000 CGT kümme aastat alates käesoleva otsuse vastuvõtmisest. Seepärast on tagatud, et äriühingul ei ole järgneval kümnel aastal võimalik kasutada saadud riigiabi oma laevaehitustegevuse laiendamiseks.

(292) Eespool esitatu põhjal teeb komisjon järelduse, et esitatud kompensatsioonimeetmed on abi põhjustatud konkurentsimoonutuste vältimiseks asjakohased ja piisavalt laiaulatuslikud.

IV. **KOKKUVÕTE**

(293) Komisjon leiab, et käesoleva otsuse põhjendustes 105–170 ning tabelis 4 kirjeldatud Gdański laevatehasele antav riigiabi, s.o nii ebaseaduslikult ja EÜ asutamislepingu artikli 88 lõikega 3 vastuolus antud abi kui ka teatatud, kuid seni andmata abi sobib kokku ühisturuga vastavalt ühenduse suunistega raskustes olevate äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antava riigiabi kohta.

(294) Komisjon märgib, et Gdański laevatehas peab ümberkorralduskava rakendama täielikult ning täitma kõik muud käesoleva otsuse aluseks olevad kohustused (suuniste punkt 47). Komisjon peab Poola edastatavate korrapäraste üksikasjalike aruannete kaudu saama kinnitust ümberkorraldamiskava nõuetekohase rakendamise kohta (suuniste punkt 49 jj). Gdański laevatehasele, mis on suur äriühing, antava abi korral tuleb neist aruannetest esimene komisjonile esitada tavaliselt hiljemalt kuus kuud pärast käesoleva otsuse vastuvõtmist. Seejärel tuleb aruanded komisjonile saata vähemalt kord aastas käesoleva otsuse aastapäeval kuni ümberkorraldamiskava eesmärgid võib lugeda saavutatuks. Et komisjonil oleks võimalik teha järelevalvet ümberkorraldamiskava rakendamise ja rahastamise üle (mis peab toimuma komisjonile esitatud kriteeriumide alusel), äriühingule tehtavate maksete ajakava ja äriühingu finantsseisundi üle ning käesolevas otsuses ettenähtud tingimuste või kohustuste järgimise üle, peavad need aruanded hõlmama kogu vajalikku teavet. Eelkõige peavad nad sisaldama kogu asjakohast teavet ümberkorraldamisperioodil kas individuaalselt või üldise kava alusel äriühingule ükskõik mis eesmärgil antud abi kohta (suuniste punktid 68–71). Kui komisjon vajab õigeaegset kinnitust teatava põhilise teabe kohta, nt tootmisvõimsuse vähendamise kohta, võib ta nõuda aruannete sagedasemat esitamist (suuniste punkt 48). Igast ümberkorralduskava muudatusest tuleb vastavalt suuniste punktile 52 jj teatada. Komisjon peaks vajaduse korral väliskonsultandi abil kontrollima, et kõnealused aruanded on vastavalt käesolevale otsusele põhjalikud ja täpsed.

(295) Komisjon märgib samuti, vastavalt suuniste punktile 72 jj kehtib ühekordse abi põhimõte,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

1. Käesoleva otsuse põhjendustes 105–170 ning tabelis 4 kirjeldatud riigiabi summas 555 030 629,80 Poola zlotti, mida Poola on osaliselt andnud ja kavatseb anda Gdański laevatehasele selle 2009. aasta maikuu ümberkorralduskava rakendamiseks, on ühisturuga kokkusobiv EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punkti c tähenduses.

2. Lisaks riigiabi, mida on Gdański laevatehasele antud osaliselt Ekspordikrediidiagentuuri garantiide kujul (nimiväärtuses 346 miljonit Poola zlotti) ja mida sellele kavatsetakse anda 2009. aasta ümberkorralduskava rakendamiseks (Ekspordikrediidiagentuuri osaluse jaoks nimiväärtuses kuni 180 miljonit Poola zlotti aastas), on ühisturuga kokkusobiv EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punkti c tähenduses.

3. Artikli 1 lõigetes 1 ja 2 osutatud riigiabi andmine on seega lubatud tingimusel, et 2009. aasta ümberkorralduskava ning selles ette nähtud kompensatsioonimeetmed rakendatakse nõuetekohaselt ning et säilitatakse riigiabist vaba omaosalus ümberkorralduskuludes. Poola esitab komisjonile korrapäraseid, üksikasjalikke aruandeid, mis võimaldab komisjonil teha järelevalvet ümberkorralduskava rakendamise ja selle rahastamise üle ning samuti käesoleva otsuse põhjendustes 284 ja 291 kirjeldatud võimsuse vähendamise ja tootmise piiramise tingimuste täitmise üle. Aruanded peavad sisaldama kogu käesoleva otsuse põhjenduses 294 kirjeldatud teavet ning tuleb esitada vastavalt samas ette nähtud ajakavale.

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud Poola Vabariigile.

Brüssel, 22. juuli 2009

Komisjoni nimel

komisjoni liige

Neelie KROES